

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»)

ΕΤΟΣ Β' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1953 | ΑΡΙΘ. 1

ΕΝΩ ΠΡΟΧΩΡΟΥΜΕΝ . . .

Με τὴν βοήθειαν τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς τῶν φῶτων εἰσερχόμεθα διὰ τοῦ παρόντος φύλλου εἰς τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς μας, ἀφ' οὗ ἐν τῷ μεταξὺ ἐδοκιμάσαμεν τὴν ἱκανοποίησιν τῆς πλήρους ὑπὸ πάντων ἐπιδοκιμασίας καὶ τῆς ἐνθαρρύνσεως τοῦ ἔργου, πού ἠρχίσασμεν μὲ πολὺ ὀλίγας δυνάμεις, ἀλλὰ μὲ σταθερὰν πίστιν καὶ μὲ μεγάλας ἐλπίδας.

Πρώτιστα πάντων, ἃς ἔχη δόξαν ὁ Κύριος, ὁ Θεραπεύων τὰ ἀσθενῆ καὶ ἀναπηρῶν τὰ ἐλλείποντα, καὶ ἃς εἶναι παρ' Αὐτοῦ εὐλογημένοι ὅσοι καθ' οἰονδήποτε τρόπον συνέβαλαν κατὰ τὸ λῆξαν πρῶτον ἔτος τοῦ ταπεινοῦ μας ἔργου εἰς τὴν διεξαγωγὴν καὶ τὴν ἐνίσχυσίν του, θερμοτάτην δ' ἃς ἐπιτραπῆ νὰ υποβάλωμεν τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης μας πρὸς τὸν γεραρὸν τῆς Ἐκκλησίας μας Προκαθήμενον, διὰ τὴν ὅλην πατρικὴν του ὑπὲρ τούτου μέριμναν καὶ στοργὴν. Ἐγκάρδιον, τέλος, ἀπευθύνομεν ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν πρὸς πάντας τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας μας καὶ θεομᾶς εὐχαριστίας, διὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς κατανοήσεως, μὲ τὸ ὁποῖον τόσον ἐνεργῶς μᾶς παρακολουθοῦν.

Τὰς ἀτελείας μας πρῶτοι ἡμεῖς τὰς γνωρίζομεν καὶ τῶν ὑποχρεώσεών μας ἔχομεν - ἃς τὸ εἶπωμεν καὶ τώρα - βαθυτάτην καὶ πληρεστάτην ἐπίγνωσιν. Δι' αὐτὸ καὶ οὐδεμιᾶς θυσίας καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο θὰ φεισθῶμεν, διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν πρὸς ταύτας, συμπληροῦντες, κατὰ τὸ δυνατόν, ἐκεῖνας. Ἀπὸ τοὺς φίλους μας τίποτε ἄλλο δὲν ζητοῦμεν, παρὰ νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ μᾶς περιβάλλουν μὲ τὴν ἀγάπην των, μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην των καὶ μὲ τὴν ἐπιεικειάν των καὶ ὅλοι νὰ γίνουιν συνεργάται μας, μὲ τὰς καλὰς καὶ χρησίμους ὑποδείξεις των καὶ μὲ τὴν πρόθυμον παροχὴν κάθε στοιχείου, πού θὰ μᾶς ἦτο χρήσιμον διὰ τὴν πληρεστέραν καὶ ἀκριβεστέραν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου

« Βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ,
ἵνα αὐτὴν πληροῖς. »
(Κολοσ. 4,17)

μας. Ἐπὶ πλέον νομίζομεν, ὅτι ἔχομεν χρέος νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ ὅλους τοὺς φίλους μας τὴν αὐτὴν πάντοτε διάθεσιν τῆς ἐμπρόκτου ἐφαρμογῆς τῶν συμπερασμάτων αὐτῆς τῆς συνεργασίας μας, μὲ πνεῦμα χριστιανικῆς εὐλικρινείας καὶ «ἀφελότητος καρδίας», εἰς πείσμα τῶν ἀνθρωπίνων μικροτήτων, πού ζητοῦν πολλάκις νὰ παρεμβάλλουν προσκόμματα εἰς κάθε καλὸν καὶ ὄρατον.

Μὲ τὰ αἰσθήματα αὐτὰ καὶ μὲ αὐτὰς τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἐλπίδας εἰσερχόμενοι εἰς τὸ δεύτερον ἔτος τῆς δρασεώς μας, ὑποσχόμεθα νὰ τὸ καταστήσωμεν ἀποδοτικώτερον τοῦ προηγηθέντος καὶ πρὸς τοῦτο ἐπικαλούμεθα τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κυρίου καὶ τὰς πρὸς Αὐτὸν προσευχὰς ὅλων, ὅσοι ἀγαποῦν τὴν Ἐκκλησίαν Του, τῆς ὁποίας εἴμεθα ἀφωσιωμένοι καὶ ταπεινοὶ ἔργαται.

«Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ»

ΤΟ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΚΑΙ Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Γ'.—ΠΑΝΤΕΣ ΔΥΝΑΝΤΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ

Κατόπιν τῶν ὄσων ἐπιβεβλημένως προελέχθησαν, ἐρχόμεθα ἤδη νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ τεθὲν ἐρώτημα δι' ἐκείνους ἐκ τῶν Κληρικῶν, οἵτινες αἰσθάνονται ἑαυτοὺς πράγματι ἐστερημένους τῶν ἀπαραιτήτων φυσικῶν ἢ ἐπικτήτων προϋποθέσεων πρὸς ἐπιτυχή ἐπιτέλεσιν τῆς Κατηχητικῆς διακονίας. Ἐν προκειμένῳ πρέπει ἐξ ἀρχῆς νὰ ὑπογραμμισθῇ, ὅτι καὶ οὗτοι δύνανται καὶ ἐπιβάλλεται νὰ μὴ στερηθοῦν τῆς ἰδιαίτερας ἱκανοποιήσεως καὶ χαρᾶς, τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ διὰ τὸν πνευματικὸν πατέρα ἢ καρποφόρος ἐργασία ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποιμνίου του. Τοῦτο δέ, διότι ἡ προσφορά εἰς τὸ Κατηχητικὸν ἰδίᾳ ἔργον εἶναι πολύμορφος, ὥστε, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχῃ κατανόησις καὶ ζῆλος, νὰ ἔχουν πάντες κάτι νὰ προσφέρουν εἰς αὐτό. Ἄλλ' ἄς ἔλθωμεν εἰς συγκεκριμένως λεπτομερείας.

1. Εἶπομεν, ὅτι ὁ ἐφημέριος εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν διδάσκαλος τοῦ ποιμνίου του, ἐπομένως καὶ τῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ μικρῶν παιδιῶν. Ὅταν ὅμως ὁμιλῶμεν περὶ διδασκαλίας, δὲν πρέπει νὰ

«Ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως...».

(Ρωμ. 1, 5)

λησμονώμεν ὅτι, ἐκτὸς τῆς διὰ τοῦ προφορικοῦ ἢ τοῦ γραπτοῦ λόγου γινομένης, ὑπάρχει καὶ ἕν ἄλλον σπουδαιότατον εἶδος αὐτῆς, τὸ ὁποῖον μάλιστα δὲν ἀπαιτεῖ οὔτε πλοῦτον γνώσεων οὔτε εἰδικὰς διδακτικὰς ἱκανότητας. Καὶ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς διδασκαλίας εἶναι τὸ παράδειγμα. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν μεγίστην διδακτικὴν ἀξίαν τοῦ παραδείγματος διὰ πάντα ἄνθρωπον, ἰδιαίτατα δὲ διὰ τὰ μικρὰ παιδιά. Καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι τὸ διδακτικὸν αὐτὸ μέσον δύναται νὰ κρατοῦν εἰς χεῖράς των πάντες ἀνεξαίρετως οἱ Κληρικοί, ἀνεξαρτήτως μορφώσεως καὶ προσόντων. Ἐὰν θελήσωμεν νὰ τὸ ἐννοήσωμεν· τὸ παράδειγμα τοῦ Ἐφημερίου εἶναι ἕν ἀνοικτὸν βιβλίον, ἀναγινωσκόμενον μάλιστα εὐκολώτερον ὑπὸ τῶν μικρῶν αὐτοῦ ἑνοριτῶν, ἢ δὲ ἀνάγνωσις τούτου ἐπιδρᾷ σπουδαίως εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ χαρακτήρος καὶ δημιουργεῖ βαθείας ἐντυπώσεις, ἀνεξιτήλους πολλάκις δι' ὀλόκληρον τὴν ζωὴν. Ἐνταῦθα δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν ἕκ τῆς ἰδίας ἡμῶν προσωπικῆς πείρας περιπτώσεις εὐεργετικῆς ἐπιδράσεως τοῦ καλοῦ παραδείγματος ἀξίω τῆς ἀποστολῆς των Κληρικῶν, καθὼς καὶ θλιβεράς τοιαύτας, κατὰ τὰς ὁποίας κακὸν παράδειγμα Κληρικοῦ προεκάλεσεν ἀνυπολόγιστον ζημίαν καὶ καταστροφὴν. Δι' ὅλους λοιπόν, ἐπομένως καὶ δι' ὅσους δὲν διαθέτουν προσόντα καὶ μόρφωσιν, εἶναι ἀσήμαντος ἢ πληροφορία, ὅτι δύναται, ἔστω ἂν ἀκόμη δὲν ἀνοίγουν κἂν τὸ στόμα των, νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἐσωτερικὴν ἱκανοποίησιν εὐσυνειδήτου ποιμένου, ἕκ τοῦ γεγονότος, ὅτι διὰ τοῦ παραδείγματός των γίνονται διδάσκαλοι καὶ ὄηγοὶ τῶν μικρῶν τῶν ἑνοριτῶν;

2. Προσφορὰ ἐπίσης σπουδαιοτάτη καὶ τοῦ μὴ προσοντούχου Ἐφημερίου, συμβάλλουσα εἰς τὴν ἀποδοτικὴν λειτουργίαν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου, εἶναι νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἀνεύρῃ καὶ ἐμπνεύσῃ τοὺς καταλλήλους διὰ τὸ ἔργον συνεργάτας του. Ἐφ' ὅσον ὁ ἴδιος δὲν δύναται νὰ διδάξῃ, θὰ πρέπη νὰ ἀναζητήσῃ τὰ ἱκανὰ ἐκεῖνα πρόσωπα, ἅτινα θ' ἀναλάβουν τὸ διδακτικὸν μέρος τῆς ὅλης ἐργασίας, τὸ ὁποῖον βεβαίως ἀπαιτεῖ καὶ θρησκευτικὸν καταρτισμὸν καὶ εἰδικὰς παιδαγωγικὰς δεξιότητας. Ἡ ἐκλογή τῶν συνεργατῶν εἶναι προσωπικὸν ἔργον τοῦ Ἐφημερίου, διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποῖος θὰ εἶναι ὁ διδάσκων, οὐδόλως ἀποσεῖεται ἀπ' αὐτοῦ ἢ εὐθύνη διὰ τὰς ψυχὰς τῶν ἑνοριτῶν του. Αὐτὸς εἶναι ὁ κυρίως ὑπεύθυνος ἐργάτης, οἱ δὲ ἄλλοι εἶναι συνεργάται του εἰς τὴν πολυποίκιλον προσπάθειαν τῆς πνευματικῆς οἰκοδομῆς. Διὰ τοῦτο

«Ἐλλησίν τε καὶ βαρβάρους, σοφοὺς τε καὶ ἀνοήτους ὀφειλέτης εἰμί»
(Ρωμ. 1, 14)

καὶ διότι ἡ εὐθύνη του εἶναι μεγίστη, ἡ ἐκλογή τῶν προσώπων αὐτῶν ἐπιβάλλεται νὰ γίνηται μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ προσευχῆς. Μακρὰν οἰωνοῦ ποτε προσωπικῶν συμπαθειῶν, ὀφείλει κατὰ τὴν ἐκλογὴν του ν' ἀποβλέψῃ κυρίως εἰς τὴν εὐλάβειαν, τὸ ἀδιάδλητον τοῦ ἠθους, τὴν ἀγνὴν ἐκκλησιαστικὴν συνείδησιν, τὴν πίστιν πρὸς τὸν θεσμόν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου, τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ παιδί, ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδεμία δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐπιτυχία, ἀναζητῶν τοὺς συνεργάτας του κατὰ πρῶτον λόγον ἐκ τῶν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἐνορίᾳ πνευματικῶν προσώπων, ἀρρένων καὶ θηλέων. Εἶναι ἴσως περιττὸν νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα παρενθετικῶς, ὅτι ἰδιαιτέραν πρέπει νὰ καταβάλλῃ φροντίδα, ὅπως ἐλκύσῃ εἰς συνεργασίαν τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον τῆς ἐγορίας του, εἰδικῶς ἀπασχολούμενον μὲ τὸ παιδί καὶ τὰ προβλήματα αὐτοῦ.

Ἄν δὲ ὁ ἐφημέριος δὲν περιορισθῇ ἀπλῶς νὰ ἀναζητήσῃ συνεργάτας καὶ νὰ ἀναθέσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ φροντίσῃ καὶ νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ, τότε ἡ προσφορὰ του γίνεται ἔτι μεγαλύτερα καὶ σημαντικῆ. Εἶναι ἀληθές, ὅτι καὶ οἱ θερμότεροι ἐργάται πνευματικῶν προσπαθειῶν αἰσθάνονται πολλάκις τὴν ἀνάγκην τὸν ὀρεξέως καὶ ἐνίσχυσεως, πολὺ περισσότερον ὅταν τὸ ἔργον συνδέεται μὲ δυσκολίας καὶ προβλήματα. Τὴν ἐνίσχυσιν αὐτὴν δύναται νὰ προσφέρῃ ὁ Ἐφημέριος καὶ τῶν ὀλίγων ἀκόμη προσόντων, ἀρκεῖ νὰ εἶναι θρησκευτικῆ προσωπικότης ζεούσης πίστεως καὶ φλογεροῦ ἐνθουσιασμοῦ. Ἐκεῖνος θὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς συνεργάτας του πνοὴν ἀπὸ τὴν πνοὴν του, ἐνθουσιασμόν ἀπὸ τὸν ἰδικόν του ἐνθουσιασμόν, ἀγάπην καὶ δύναμιν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ καρδίας. Καὶ δὲν εἶναι μικρᾶς σημασίας ἡ συμβολὴ αὐτῆ, ἥτις καθιστᾷ πράγματι καὶ τὸν Ἐφημέριον ἓνα ἔμμεσον μορφωτὴν.

3. Ὡσαύτως σημαντικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Κατηχητικὸν ἔργον προσφέρει ὁ Ἐφημέριος, παρέχων εἰς αὐτὸ πᾶσαν διευκόλυνσιν καὶ προστασίαν. Γνωρίζομεν καλῶς πρὸς πόσας δυσχερείας, τόπου, χρόνου, μέσων κλπ., παλαίει σήμερον τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον καὶ πόσα προβλήματα παρουσιάζονται ἐκάστοτε διὰ τὴν εὐρυθμὸν καὶ ἀποδοτικὴν λειτουργίαν αὐτοῦ. Ἀκριβῶς αὐταὶ αἱ δυσχερεῖαι αὐξάνουν καὶ πολλαπλασιάζονται, ὅταν ὁ Ἐφημέριος δὲν ἔχη ἀγαπήσει τὸ ἔργον καὶ δὲν αἰσθάνηται ἑαυτὸν ὡς τὸν κύριον ἐργάτην καὶ προστάτην τοῦ θεσμοῦ. Ἐξ ἀντιθέτου, αἱ δυσχερεῖαι μειοῦνται εἰς τὸ ἐλάχιστον καὶ τὰ προβλήματα ἐπιλύονται εὐκολώτερον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ Ἐφη-

«... Εἰρήνην ἔχωμεν πρὸς τὸν Θεόν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χριστοῦ».
(Ρωμ. 5, 1)

μέριος θὰ τάξῃ ὡς ἐν τῶν πλέον ἐπιτακτικῶν προσωπικῶν αὐτοῦ καθηκόντων τὴν χριστιανικὴν μὀρφωσιν τῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ χριστιανοπαίδων.

Ἐντεῦθεν καθίσταται προφανές, ὅτι προσφέρει θετικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Κατηχητικὸν ἔργον ὁ Ἐφημέριος, θέτων αὐτὸ ὑπὸ τὰς πτέρυγας τοῦ προσωπικοῦ του ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς ἀγάπης του, καθοδηγῶν δὲ καταλλήλως καὶ τὰ λοιπὰ πρόσωπα τὰ διακονοῦντα ἐν τῇ Ναῷ, εἴτε ἐπίτροποι εἶναι οὔτοι εἴτε εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ἀνήκουν, νὰ ἔχουν πάντοτε τὴν προθυμίαν νὰ ἀπομακρύνουν πᾶν ἐμπόδιον, τὸ ὅποιον τυχὸν ἤθελε παρουσιασθῆ εἰς τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον καὶ νὰ διευκολύνουν ὅπως δῆποτε τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν παιδίων δὲν ἀσκει μικρὰν ἐπίδρασιν τὸ γεγονός, ὅτι οὔτοι, εἰσερχόμενοι εἰς τὸν Ναόν, θὰ αἰσθάνωνται ἑαυτοὺς εὑρισκομένους ἐντὸς οἰκείου περιβάλλοντος, ἐν τῇ ὁποίῳ ὁ μὲν Ἐφημέριος θὰ εἶναι ὁ στοργικὸς πατήρ, τὰ δὲ ἄλλα πρόσωπα τὰ μετ' αὐτοῦ συνεργαζόμενα θὰ ἐπέχουν θέσιν μεγαλυτέρων ἀδελφῶν. Ἡ οὕτως ἐμπράκτως ἐκδηλουμένη συμπαραστάσις καὶ ἀγάπη ὀμιλεῖ πολλάκις ἀποτελεσματικώτερον καὶ ἀπὸ τὰς πλέον εὐγλώττους διδασκαλίας.

4. Τέλος, σπουδαίως δύναται νὰ συμβάλῃ ὁ Ἐφημέριος εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐνορίᾳ Κατηχητικῆς προσπαθείας διὰ τῆς μετὰ τῶν ἐνοριτῶν αὐτοῦ ἀναστροφῆς καὶ δὴ καὶ διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς ἱεράς Ἐξομολογήσεως. Πολλοὶ γονεῖς, δυστυχῶς, ἐκ κακῆς ἢ ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως τοῦ πράγματος εἶναι προκατειλημμένοι ἐναντίον τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου καὶ παρεμβάλλουν οὐκ ὀλίγα προσκόμματα εἰς τὴν τακτικὴν φοίτησιν τῶν παιδιῶν των. Ὁ διαφωτισμὸς τούτων δύναται βεβαίως νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ Ἐφημερίου. Εἰς τὴν κατ' ἰδίαν ἀναστροφὴν καὶ κατὰ τὰς ποιμαντικὰς αὐτοῦ ἐπισκέψεις ἔχει οὔτος τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἄρῃ πᾶσαν προκατάληψιν σχετιζομένην πρὸς τὸν θεσμόν, νὰ ἐμφανίσῃ ἐνώπιον τῶν γονέων τὴν πολύμοχθον προσπάθειαν, ἣ ὅποια γίνεται ἐν τῇ Κατηχητικῇ Σχολείῳ ἐπ' ἀγαθῶ τῶν τέκνων των καὶ τῆς κοινωνίας καθόλου, καὶ νὰ ὑπογραμμίσῃ τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης των ἐναντι τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀρνητικὴν ἢ καὶ παθητικὴν ἔστω στάσιν των.

Ἐπειτα, ἐφ' ὅσον ὁ Ἐφημέριος θὰ εἶναι καὶ Πνευματικὸς, ἔχει εἰς χεῖράς του καὶ τὸ ἐξαιρετικὸν μέσον χριστιανικῆς καθοδηγήσεως, τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως. Εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ

«... Δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχῆκαμεν εἰς τὴν χάριν ταύτην, ἐν ἣ ἔσθήκαμεν...».
(Ρωμ. 5, 2)

γνωρίζωμεν, πόσῃ ἐπίδρασιν ἀσκοῦν εἰς πάντας αἱ ἱεραὶ ἐκεῖ-
 ναι στιγμαί, κατὰ τὰς ὁποίας ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς
 ἀναλύομεν τὰ μυχιαίτατα τῆς ψυχῆς μας, καὶ πόσον ἐνισχυμένη
 εἶναι τότε ἡ προθυμία μας νὰ δεχθῶμεν τὰς πατρικὰς αὐτοῦ συμ-
 βουλάς καὶ ὑποδείξεις. Αἱ στιγμαὶ αὐταὶ δὲν εἶναι μόνον αἱ δια-
 νοίγουσαι δίοδον εἰς τὴν ἀγιάζουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ· εἶναι συγ-
 χρόνως καὶ αἱ καταλληλότεραι δι' ὑγιῆ προσανατολισμὸν καὶ
 ἐμπέδωσιν ὀρθῶν πεποιθήσεων. Οὕτω κατὰ τὴν Ἐξομολόγησιν
 ὁ Ἐφημέριος-Πνευματικός, ἐκτὸς τῆς ἐνισχύσεως, τὴν ὁποίαν
 πρέπει νὰ παρέχῃ διὰ τὸν ἡθικὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ἐν γένει χριστι-
 ανικὴν ζωὴν τῶν ἐνοριτῶν του, μεγάλων καὶ μικρῶν, δύναται ἐπί-
 σης νὰ ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας, διὰ νὰ βοηθήσῃ καὶ τὰ παιδιά
 καὶ τοὺς γονεῖς νὰ γνωρίσουν καλλίτερον τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον,
 νὰ τὸ ἀγαπήσουν καὶ οὐχὶ σπανίως νὰ καταστοῦν καὶ συνεργάται του.
 Διὰ τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο ἔργον διαφωτισμοῦ ὁ Ἐφημέριος εἶναι
 τὸ καταλληλότερον πρόσωπον. Ὑπάρχουν δὲ ἅπειραι περιπτώσεις
 τοιαύτης ἐπεμβάσεως τοῦ Ἐφημερίου, αἵτινες εἰς μὲν τὸν Ἐφη-
 μέριον ἐχάρισαν ἄρρητον ψυχικὴν ἱκανοποίησιν, εἰς δὲ τὸν θε-
 σμὸν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου ἔδωσαν προώθησιν πρὸς νέας
 ἐπιτυχίας.

Ἴδου λοιπόν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ Ἐφημέριος, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται
 ἑαυτὸν πράγματι ἐστερημένον τῶν φυσικῶν ἢ ἐπικτήτων προϋ-
 ποθέσεων διὰ τὴν Κατηχητικὴν διακονίαν, δύναται νὰ μὴ μείνῃ
 ἀμέτοχος τῆς μεγάλης ἱκανοποιήσεως καὶ τῆς ἰδιαιτέρας χαρᾶς,
 ἥτις παρακολουθεῖ πάντοτε αὐτὴν τὴν πλευρὰν τοῦ ποιμαντικοῦ
 ἔργου. Ἄν δὲ σκεφθῶμεν εἰσέτι, ὅτι ἡ ποιμαντικὴ φροντίς διὰ τὰ
 παιδιά δὲν νοεῖται ἐντοπισμένη μόνον εἰς τὴν περιωρισμένην ὥραν
 τῆς ἐν τῷ Κατηχητικῷ Σχολεῖῳ διδασκαλίας, ἀλλ' ἐπεκτείνεται εἰς
 τὴν ὅλην ζωὴν τοῦ παιδός, εἰς τὸ παιγνίδι του, τὴν ψυχαγωγίαν
 του, τὰς ἐκδρομάς του, καὶ ὅτι εἰς τὰς ἐκδηλώσεις αὐτὰς δύναται
 καὶ ἐπιβάλλεται τὴν ψυχὴν καὶ τὸ κέντρον ν' ἀποτελῇ ἡ προσωπι-
 κότης τοῦ ἱερέως, ἡ ὁποία θὰ προσπαθήσῃ νὰ τὰς ἐμποτίσῃ μὲ
 χριστιανικὸν περιεχόμενον, τότε ἀντιλαμβανόμεθα πληρέστερον πό-
 σον εὐρεῖα εἶναι ἡ πρὸς παιδαγωγίαν τῶν παιδικῶν ψυχῶν δι-
 καιοδοσία τοῦ Ἐφημερίου. Καὶ αὐτὸ τὸ πεδῖον ποιμαντικῆς δρα-
 στηριότητος πρόκειται εἰς πάντα Ἐφημέριον, ἀνεξαρτήτως προσόν-

«... Καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν...».

(Ρωμ. 5, 2)

των, ὁ ὅποιος ὅμως ἔχει συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς του καὶ ἔχει ἐξαρθῆ εἰς θρησκευτικὴν προσωπικότητα.

Συνοψίζοντες, λέγομεν, ^{* * *} ὅτι πᾶς Ἐφημέριος ἔχει θέσιν οὐχὶ εἰς τὸ περιθώριον, ἀλλ' εἰς τὸ κέντρον τῆς Κατηχητικῆς ἐργασίας. Πάντες δύνανται πολλὰ νὰ προσφέρουν. Ὅτι δῆποτε δὲ καὶ ἂν προσφέρῃ κανεὶς εἰς αὐτήν, ἐφ' ὅσον θὰ προσφέρῃ ὅ,τι ἔχει, εἶναι ἀξιόλογον καὶ σημαντικόν. Ἄλλως τε, ἡ προσφορὰ εἰς τὰ πνευματικὰ ἔργα δὲν ἀξιολογεῖται μὲ βάσιν τὸ ποσὸν καὶ τὴν πυκνότητα, ἀλλὰ τὴν διάθεσιν, μὲ τὴν ὁποῖαν προσφέρεται, ἡ ὁποῖα καὶ κανονίζει συνήθως τὸν βαθμὸν τῆς συμβολῆς τῆς παρεχομένης προσφορᾶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Ἄς δώσωμεν λοιπὸν τῶρα καὶ ἄς δίδωμεν πάντοτε ὅλοι οἱ Ἐφημέριοι ὅ,τι ἔχομεν, ὅτι δυνάμεθα, εἰς τὸ Κατηχητικὸν ἔργον, χωρὶς καμμίαν ἐπιφύλαξιν. Τὸ ἀπαιτεῖ ὁ Θεός, ἡ Ἐκκλησία, τὸ μέλλον τῆς κοινωνίας μας.

Ἀρχιμ. ΒΑΡΝΑΒΑΣ ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΣ
Διευθυντῆς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων
παρὰ τῆ Ἀποστολικῆ Διακονίᾳ

II

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Ἔσα περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως διδάσκει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἀφορῶσιν ἀναμφιβόλως καὶ τοὺς κληρικοὺς αὐτῆς. Οὐδεὶς ἐξαιρεῖται τοῦ ἁγιαστικοῦ τούτου μέσου τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ πάντες, ὡς ἄνθρωποι, περιπίπτομεν εἰς σφάλματα καὶ ἁμαρτάνομεν καθ' ἑκάστην ἔναντι τοῦ Θεοῦ. Ὅτι βεβαίως οἱ κληρικοὶ ἔλαβον τὴν θεῖαν χάριν καὶ κατεστάθησαν λειτουργοὶ τῶν μυστηρίων τῶν πνευματικῶν τῆς Ἐκκλησίας δὲν σημαίνει, ὅτι ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης.

Τίς ἀναμάρτητος ἐπὶ γῆς; Ὅσονδῆποτε ἐνάρετος καὶ ἅγιος καὶ ἂν εἶναι ὁ κληρικὸς καὶ οἰαδῆποτε μεγάλα πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ προσόντα ἂν κέκτηται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, εἶναι ὅμως ἄνθρωπος καὶ δύναται νὰ ὑποπέσῃ εἰς ἁμαρτήματα, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ χριστιανοί. Ἐξ ἄλλου τὴν ἀναξιότητα καὶ τὴν ἁμαρτωλότητα τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς συναισθανόμενος, προσεγγίζει μετὰ βαθείας ταπεινώσεως τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον, ἐπικαλούμενος τοὺς οἰκτι-

«... Εἰδότες ὅτι ἡ θλιψὶς ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα».
(Ρωμ. 5, 3-4)

μοὺς τοῦ Παναγάθου Θεοῦ. Εἰς πᾶσαν ὑπ' αὐτοῦ ἀναπεμπομένην εὐχὴν ἱκετεύει τὸν Θεόν, ἵνα συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ. «Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀχρεῖον δούλόν σου καὶ καθάρισόν μου τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ συνειδήσεως πονηροῦς», «Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, μηδὲ ἀποδοκιμάσῃς με ἐκ παίδων σου· ἀλλ' ἀξίωσον προσενεχθῆναί σοι ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου τὰ Δῶρα ταῦτα» κλπ. Ἐναγνώριζει λοιπὸν τὴν ἁμαρτωλότητά του καὶ ζητεῖ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸν καταστήσῃ ἱκανὸν εἰς τὸ θεῖον καὶ ὑψηλὸν ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον κατέστησεν αὐτὸν λειτουργὸν ἢ Ἐκκλησία. Ἐπομένως, οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει ἐν προκειμένῳ ὅτι ὁ κληρικὸς κατέστη φορεὺς τῆς θείας χάριτος καὶ διάδοχος τῶν Ἀποστόλων, ἀφοῦ ὁ Κύριος πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἀπηύθυνε τοὺς λόγους Αὐτοῦ περὶ μετανοίας, ἡ δὲ Ἐκκλησία ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν τελεῖ τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως διὰ τὴν κάθαρσιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἀπὸ τὰς μετὰ τὸ Βάπτισμα καὶ τὸ Χρῆσμα διαπραττομένας τυχὸν ἁμαρτίας. Ἐκτὸς τούτου, ἡ ἔξομολόγησις δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ βαρέα ἁμαρτήματα, ὡς ἐνίοτε ἐξ ἀγνοίας παρανοεῖται ὁ σκοπὸς τοῦ μυστηρίου τούτου, ἀλλ' ἐπεκτείνεται ἐπὶ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, δυναμένου ν' ἀποκλείῃ τὸν χριστιανὸν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ τῶν βαρῶν μόνον ἁμαρτημάτων, θὰ εἶχεν ἤδη ἀποκλεισθῆ ὁ κληρικὸς τῆς ἱερωσύνης, συμφώνως ἄλλωστε πρὸς τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν ἡ δὲ περιπτώσει ὑποπέσῃ μετὰ τὴν ἱερωσύνην εἰς τοιαῦτα, ἀπομακρύνεται τῆς ἱερατικῆς αὐτοῦ διακονίας πάραυτα καὶ καθαιρεῖται. Ἐπομένως, δὲν πρόκειται περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἄλλων ἁμαρτιῶν, εἰς τὰς ὁποίας εὐκόλως ὑποπίπτει πᾶς ἄνθρωπος. Τὴν συγχώρησιν δὲ αὐτῶν αἰτεῖται παρὰ τοῦ Θεοῦ ὁ κληρικὸς, ἐκτὸς τῆς ἀπ' εὐθείας αὐτοῦ ἀναφορᾶς, ἰδίᾳ διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἱερωσύνη οὐδόλως αἶρει τὴν ὑπόστασιν καὶ ἀξίαν τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως. Καὶ μετ' αὐτὴν παραμένουσιν ἐν ἰσχυρί διὰ αὐτὸν τὰ μυστήρια τῆς Μετανοίας, Εὐχαλαίου καὶ Εὐχαριστίας, ὡς καὶ πρότερον. Ἡ μὴ συμμετοχὴ τοῦ κληρικοῦ εἰς αὐτὰ καὶ χάριν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἁμαρτιῶν, ἀποβαίνει ἐπὶ ζημία τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς. Οὐδέποτε δύναται ὁ ἱερεὺς νὰ ἐπαναπαύηται εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐκεῖνος, ὡς ἐντεταλμένος ν' ἀγιάξῃ τοὺς πιστοὺς, δὲν χρήζει ἰδίας ψυχικῆς καθάρσεως, ἀλλ' ὅτι εἶναι τέλειος

«... Ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει».

(Ρωμ. 5, 5)

καὶ σεσωσμένος. Δέχεται τὴν χάριν, δὲν εἶναι ὅμως ἡ πηγὴ αὐτῆς. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀμαρτάνει καὶ ἐκεῖνος, ὡς ἄνθρωπος, διὰ τοῦτο ἔχει καθῆκον, ὅπως ἔξομολογῆται τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ. Οὕτως ἔχει συμπροσευχόμενον καὶ συμπαραστάτην τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν καὶ πατέρα. Ἐὰν δὲ πᾶς χριστιανὸς ὀφείλῃ νὰ ἔξομολογῆται τακτικῶς τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον ὁ κληρικός, ὅστις καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ὥραν προσεγγίζει τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. Πειρασμοὺς καὶ δοκιμασίας συναντᾷ καὶ ἐκεῖνος εἰς τὴν ζωὴν του, συνεπῶς ἔχει ἀνάγκην πνευματικῆς ἐνισχύσεως, ταύτην δὲ παρέχει αὐτῷ εἰλικρινῆς καὶ μετὰ συντετριμμένης καρδίας ἔξομολόγησις αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν αὐτοῦ. Οὐδεὶς εἶναι ἀλάθης.

Ἐνεκα τῶν λόγων τούτων, ἡ ἔξομολόγησις τῶν κληρικῶν ἀνάκαθεν ἴσχυσεν ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἰδίᾳ ἐν μοναχικοῖς τάγμασι καὶ ἀδελφότησι, ὅπου αὕτη ἐθεωρήθη ὡς ἄριστον μέσον πνευματικοῦ καταρτισμοῦ καὶ ἐξυψώσεως τῶν μελῶν αὐτῶν. Ἐπειτα, εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐστηρίζετο εἰς πνευματικούς καθοδηγητάς, σεβασμίους πατέρας, εἰς τοὺς ὁποίους ὄφειλε τὴν ὅλην ἐπ' ἀγαθῶ αὐτῆς ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον αὐτοῦ. Πατριάρχαι καὶ ἐπίσκοποι καὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς κληρικοί, διακριθέντες ἐπὶ ὁσιότητι βίου καὶ σοφία, ὄφειλον τὰ πάντα εἰς τοὺς πνευματικούς αὐτῶν πατέρας. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ὡς ἐμνημόνευσεν ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, καταφεύγοντες εἰς μονὰς ἠσκήτεον ὡς ἄπλοὶ μοναχοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν αὐτῶν ἐν νηστεαῖς, προσευχαῖς καὶ μελέταις. Ἀλλὰ καὶ μέχρι σήμερον δὲν ὑπάρχει κληρικός, ὅστις δὲν ἔσχε πρὸ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ πνευματικὸν πατέρα καὶ διδάσκαλον. Ἡ καλλιέργεια τῆς ἱερατικῆς ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν κλίσεως ὀφείλεται ἀναμφιβόλως εἰς τοὺς συνεχεῖς κόπους καὶ τὰς σοφὰς ὑποθήκας τῶν πνευματικῶν ἡμῶν πατέρων. Ἀσφαλῶς ὅλοι μας ἔσχομεν τοιοῦτους σεβασμίους πατέρας καὶ ἐμαθητεύσαμεν παρ' εὐσεβέσι λειτουργοῖς τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ καθ' εἰς ἐξ ἡμῶν ἀναμνησκαται εὐγνωμόνως τοῦ πνευματικοῦ καθοδηγητοῦ αὐτοῦ καὶ εὐεργέτου, εἴτε πρόκειται περὶ ἄπλοῦ ἱερέως χωρίου τινὸς ἢ σοφοῦ καὶ διακεκριμένου πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ὅ,τι λοιπὸν συνέβαινε πρὸ τῆς χειροτονίας ἡμῶν, τοῦτ' αὐτὸ ὀφείλομεν ὅπως πράττωμεν καὶ μετ' αὐτήν, καὶ μάλιστα μετὰ μεγαλυτέρου ζήλου καὶ ἐνδιαφέροντος.

«Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν». (Ρωμ. 5, 5)

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου, αὐτὴ αὕτη ἡ φύσις τῆς ἱερατικῆς διακονίας ἐπιβάλλει τὴν ἑξομολόγησιν ἡμῶν. Ὡς κληρικοὶ συναντῶμεν πλεῖστα ὅσα προβλήματα καὶ δυσκολίας ἐν τῷ ἔργῳ ἡμῶν, μόνοι μας δέ, ἄνευ τῆς βοήθειας τῶν ἀδελφῶν καὶ δὴ τῶν πνευματικῶν ἡμῶν πατέρων, ἀδυνατοῦμεν νὰ τὰ ἀντιμετωπίσωμεν. Οὐδέποτε, παρ' ὅλην τὴν τυχὸν ὑπάρχουσαν ἀρετὴν καὶ ἀρτίαν κατάρτισιν, εἴμεθα αὐτάρκεις, μηδεμιᾶς χρῆζοντες συναντιλήψεως καὶ καθοδηγίας. Ἡ σύνεσις καὶ ἡ βαθεῖα ἐκκλησιαστικὴ πείρα τῶν εὐσεβῶν πνευματικῶν πατέρων εἶναι πολῦτιμος ὁδηγὸς τῶν νεωτέρων. Οὐ μόνον δὲ εἰς τοὺς νεοφύτους ἀδελφούς, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἄλλον κληρικὸν ἡ ἑξομολόγησις ἀποτελεῖ ἐξαιρετον μέσον ἀνακουφίσεως καὶ τονώσεως. Καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ βαθὺ γῆρας ἡ ἑξομολόγησις παραμένει ὡς βακτηρία, μέσον καθάρσεως καὶ σωτηρίας.

Χάριν παραδείγματος ἀναφέρω τὸν ἀείμνηστον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν Χρυσόστομον Παπαδόπουλον († 1938), ὅστις εἶχε μακρὰν συνήθειαν νὰ ἑξομολογῆται μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἀσθενήσας ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ ὑποχρεωθείς νὰ μετακομισθῆ εἰς νοσοκομεῖον, προσεκάλεσε τὸν ἑξομολόγον αὐτοῦ ἵνα ἑξομολογηθῆ, ἐν ᾧ δὲ τὸ αὐτοκίνητον τοῦ σταθμοῦ πρώτων βοηθειῶν ἀνέμενεν ἔξω τοῦ οἰκήματος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὁ ἀείμνητος συνέχιζε τὴν ἑξομολόγησιν αὐτοῦ μετὰ μεγάλης ἡρεμίας. Τοῦτο ἀντελήφθησαν οἱ παρευρεθέντες κατὰ τὴν μετακομιδὴν αὐτοῦ κληρικοὶ, ὅτε εἶδον ὅπισθεν τοῦ μεταφέροντος αὐτὸν φορείου, κατερχόμενον τὰς βαθμίδας τοῦ οἰκήματος τὸν γνωστὸν ἑξομολόγον αὐτοῦ.

Τίς ἄλλος ἐκτὸς τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς θὰ διδάξῃ καλύτερον τὸν κληρικὸν τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καθήκοντα, θὰ διορθώσῃ τὰ τυχὸν σφάλματα αὐτοῦ, θὰ ὑποδείξῃ τὰς παραλείψεις, θὰ κρίνῃ μὲ πνεῦμα αὐστηρότητος καὶ πατρικῆς συνάμα ἀγάπης τὰς παρεκτροπὰς αὐτοῦ καὶ θ' ἀνεγείρῃ τὸν ὀλισθήσαντα; Ἐκεῖνος μόνον ἔχει τὴν φυσικὴν εὐχέρειαν νὰ διεισδύῃ εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ νὰ οἰκοδομῆ. Ὅλοι οἱ ἄλλοι παρέχουσι μὲν ἴσως ὠφελίμους διδασκαλίας καὶ σοφὰς παραινέσεις, ἀλλ' οὐχ ἤττον δὲν εἶναι πατέρες. «Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας» (Α' Κορ. 4, 15).

Τὸ μέτρον τοῦτο, εὐρέως ἐφαρμοζόμενον, ἐπιφέρει δύο τινὰ καλὰ εἰς τὸ σῶμα τοῦ Κλήρου τῆς Ἐκκλησίας: ἅμα μὲν διορθοῖ

«Ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν».
(Ρωμ. 6, 3)

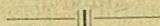
καὶ ἔξυψοῖ αὐτὸν εἰς ἣν ὥρισεν ὁ Κύριος θέσιν, ἅμα δὲ συσφίγγει τὸν πνευματικὸν μεταξὺ τῶν κληρικῶν δεσμόν, τόσον ἀπαραίτητον πάντοτε, μάλιστα δὲ κατὰ τὰς δεινὰς τῆς συγχρόνου ἐποχῆς περιστάσεις. Ἡ Ἐκκλησία μεγαλοουργεῖ ὁσάκις ὁ Κλήρως αὐτῆς ἠνωμένος κατέρχεται εἰς τὸν κοινωνικὸν στίβον καὶ ποδηγετεῖ τὸν θρησκευόντα λαόν. Εἶναι δὲ ἀνυπολογίστου ἀξίας ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη δύναμις τῆς Ἐκκλησίας. Ταύτην διασφαλίζει ἡ μετ' ἀλλήλων ἐπὶ τὰ βελτίω ἐπικοινωνία τῶν κληρικῶν. Τῷ ὄντι ἡ ἐν πνεύματι ἀδελφικῆς ἀγάπης μετ' ἀλλήλων ἀναστοργὴ καὶ γνωριμία, ἀνταλλαγὴ ἐπόψεων ἐπὶ διαφόρων ἐποφελῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, πνευματικὴ συμμελέτη καὶ κατάρτισις, προάγει τὸν σύνδεσμον τῆς ἐνότητος αὐτῶν καὶ ἐπαυξάνει τὴν δύναμιν τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τοῦτο λοιπὸν τὰ μέγιστα συμβάλλει ἡ ἐξομολόγησις αὐτῶν. Εἶναι δὲ γεγονός, ὅτι τὴν συνοχὴν καὶ ὁργάνωσιν ἐστήριξεν ἀνεκὰθεν ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τοῦ συνδέσμου τῆς ἐνότητος πάντων τῶν μελῶν αὐτῆς, κληρικῶν τε καὶ πιστῶν. Ὅταν δὲ τὰ πρόσωπα τῆς διοικήσεως αὐτῆς εὐρίσκωνται εἰς ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων, τότε ἐπέρχεται ὁ μαρasmus καὶ ἡ διάλυσις. Ἐν ᾧ, τοῦναντίον, πᾶσα ὑπὲρ τῆς ἐνότητος προσπάθεια καὶ ἐργασία συντελεῖ εἰς τὴν ἐμφάνισιν ἐνιαίας κατευθυντηρίου γραμμῆς δράσεως. «Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ᾧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς» (Ἰωαν. 17,11).

Ὡς πρὸς τὴν ἐξομολόγησιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς ὑπαίθρου θὰ ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιηθῶσιν εἰδικοὶ πρὸς τοῦτο ἐξομολογηταί, οἵτινες περιοδεύοντες κατὰ καιροὺς, τῇ ἀδείᾳ τῶν κατὰ τόπους ἐπισκόπων, τὰ χωρία τῶν μητροπόλεων νὰ ἐξομολογῶσι τοὺς ἐφημερίους αὐτῶν, ἢ ἐφ' ὅσον τοῦτο θὰ καθίστατο ἀνέφικτον, θὰ παρέμενον προσκαλούμενοι ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων εἰς τὰς ἔδρας καὶ τὰς μεγάλας πόλεις αὐτῶν, ὅπου μεταβαίνοντες οἱ τῶν πλησιεστέρων χωρίων ἐφημέριοι θὰ ἐξομολογοῦντο Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι οὗτοι ὑπὸ τὴν ἀποκλειστικὴν καὶ μόνον ταύτην ιδιότητα θὰ περιήρχοντο τὴν ὑπαίθρον, ἀποφεύγοντες ἐπιμελῶς πᾶσαν ἀνάμειξιν εἰς ἀλλότρια ἔργα καὶ καθήκοντα. Ἐν ἧ δὲ περιπτώσει ὑπάρχουσι κατάλληλα μεταξὺ τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῶν Μητροπόλεων πρόσωπα, διακρινόμενα διὰ τε τὴν εὐσέβειαν, τὰ χρηστά ἦθη καὶ τὴν θεολογικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν αὐτῶν κατάρτισιν, συνάμα δ' ἱκανὰ ὅπως ἐμπνέωσι τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς αὐτῶν,

«Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον»
(Ρωμ. 6, 4)

θὰ ἠδύναντο ν' ἀναλάβωσι τὴν ἐξομολόγησιν τῶν κληρικῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, φρονοῦμεν ὅτι ἐπιβάλλεται ὁπωσδήποτε νὰ παρακινῶνται οἱ κληρικοὶ εἰς ἐξομολόγησιν καὶ τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ εἴτε διὰ τῶν πατρικῶν συστάσεων τοῦ οἰκείου ἱεράρχου, εἴτε διὰ τῶν εἰσηγήσεων καὶ διαλέξεων τῶν γινομένων ἐν τοῖς ἱερατικοῖς συνεδρίοις. Οὕτω προκαλεῖται, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἡ εὐγενὴς ἀμιλλα τῶν κληρικῶν καὶ ἐπαυξάνονται αἱ θετικαὶ πρὸς ὄφελος τὴν Ἐκκλησίας ὑπηρεσίαι αὐτῶν. Εὐνόητον εἶναι ὅτι ἡ ἐξομολόγησις ἀφορᾷ ὅλους τοὺς κληρικοὺς ἀδιακρίτως βαθμοῦ ἱερωσύνης.

Ἄρχιμ. ΤΙΤΟΣ ΜΑΤΘΑΙΑΚΗΣ

“ΤΟ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ, Ἡ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΚΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐκδίδονται, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας δύο Περιοδικά: «Τὸ «Χαρούμενο Σπίτι», διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκογένειαν, καὶ τὰ Χαρούμενα Παιδιά», διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ τελευταῖον κυκλοφορεῖ καὶ εἰς εἰδικὴν ἐκδοσιν ὡς «ὄργανον τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων».

Ἡ ὑποδοχὴ τῆς ὁποίας ἔτυχον ἀπὸ μέρους τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ ἀμφότερα τὰ Περιοδικὰ ταῦτα εἶναι ἀληθῶς συγκινητικὴ καὶ λίαν ἐνθαρρυντικὴ διὰ τὸ μέλλον, ὀφείλεται δὲ ἰδιαίτερος καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἔπαινος πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους Ἐφημερίους, διὰ τὴν προθυμίαν, μετὰ τῆς ὁποίας, ἐκτὸς σπανίων ἐξαίρέσεων, ἔσπευσαν νὰ συντρέξουν τὸ ἔργον τοῦτο τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι πιθανὸν νὰ μὴ ἔχη πλήρως κατανοηθῆ ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεως, ἰδίως τοῦ πρώτου ἐκ τῶν δύο τούτων Περιοδικῶν, καὶ δὲν εἶναι, ἴσως, εἰς ὅλους ἀντιληπτοὶ οἱ λόγοι τῆς μορφῆς, ὑπὸ τὴν ὁποίαν τοῦτο κυκλοφορεῖ, νομίζομεν ὅτι ἔχομεν χρέος καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου νὰ διαφωτίσωμεν τοὺς ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς, οἱ ὅποιοι ἔχουν κάθε δικαίωμα νὰ θέλουν νὰ πληροφορηθοῦν λεπτομερέστερον περὶ τοῦ ἔργου, εἰς τὸ ὁποῖον μετὰ τόσον ζῆλον καὶ μετὰ τόσην προθυμίαν συμβάλλουν δι' ὅλων τῶν δυνάμεών των.

«... Ἴνα, ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ... οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν». (Ρωμ. 6, 4)

Ἡ ἔκδοσις ἐνὸς ἀποκλειστικῶς καὶ μονομερῶς θρησκευτικοῦ περιοδικοῦ ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἀπεκλείσθη εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, διότι περιοδικὰ τοιαῦτα ἐκδίδονται πολλά, ἢ αὐξήσις τῶν ὁποίων κατὰ ἐν δὲν θὰ εἶχε τίποτε τὸ οὐσιῶδες νὰ προσφέρῃ. Ἐκεῖνο, πού ἔλειπεν, ἦτο τὸ ἔντυπον, πού θὰ ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὴν Ἐκκλησίαν μέσα εἰς τὴν οἰκογένειαν, καὶ ἐκείνην ἀκόμη, τῆς ὁποίας τὰ μέλη δὲν ἔχουν συνηθίσει εἰς τὰ θρησκευτικὰ ἀναγνώσματα, καὶ μαζί μὲ τὴν ἀπογοὴν καὶ ἀβλαβῆ ψυχαγωγίαν της νὰ τῆς δώσῃ καὶ τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσῃ ὅ,τι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν θὰ ἦτο τόσον εὐκόλον νὰ δεχθῆ, τὴν ἠθικοθρησκευτικὴν δηλ. καθοδήγησιν καὶ διαφώτισιν, πού πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ ὅλας τὰς φάσεις τῆς ἀτομικῆς, τῆς οἰκογενειακῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Τὸ διήγημα, λοιπόν, τὸ χρονογράφημα, τὸ ποίημα, ἡ τέχνη ἐν γένει, αἱ ἐγκυκλοπαιδικαὶ γνώσεις, τὰ εἰδικὰ διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ διὰ τὸ νοικοκυριὸν ζητήματα, τὰ παιγνίδια καὶ τὰ ἀπογοῦστικὰ ἀκόμη, μαζί μὲ τὴν ὥραιαν ἐν γένει διακόσμησιν, πρέπει νὰ πλαισιώνουν τὴν καθαρῶς θρησκευτικὴν ὕλην, καὶ συγχρόνως ὅλα αὐτὰ νὰ εἶναι τοιαῦτα, ὥστε νὰ δείξουν ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ εἰς τὸν μᾶλλον ἀδιάφορον θρησκευτικῶς, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ διαποτίξεται ὁλόκληρος ἡ ζωὴ ἀπὸ τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα, πού δὲν ἀρνεῖται — κάθε ἄλλο, μάλιστα — καμμίαν νόμιμον καὶ ἀβλαβῆ ἀπόλαυσιν καὶ χαρὰν.

Αὕτῃ ὑπῆρξεν ἀπ' ἀρχῆς ἡ κατευθυντήριος γραμμὴ, πού μᾶς ἐδόθη καὶ τὴν ὁποίαν καὶ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος διεκήρυσεν διὰ τοῦ προγραμματικοῦ τοῦ ἄρθρου, πού ἐδημοσιεύθη πέρουςι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι». Καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς τῆς γραμμῆς κατεβλήθη κάθε δυνατὴ προσπάθεια καθ' ὅλον τὸ διαρροῦσαν πρῶτον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς του, ὅπως ἐμφανίζεται τὸ Περιοδικόν μας καλλίτερον ἀπὸ τεύχους εἰς τεύχος, εἴμεθα δὲ εὐτυχεῖς διότι δὲν διέρρευσεν ὁ χρόνος ἐπὶ ματαίῳ, ἀλλ' ἂν κρίνῃ τις ἀπὸ τὴν σημερινὴν ὄψιν τοῦ Περιοδικοῦ, θὰ ὁμολογήσῃ, ὅσον δύστροπος καὶ ἂν εἶναι, ὅτι ὁ χρόνος αὐτὸς ἐχρησιμοποιήθη πράγματι διὰ τὴν πρόοδον, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπ' ἀρχῆς ἀπεβλέψαμεν, μὲ τὴν κρυφὴν πάντοτε ἐλπίδα, ν' ἀξιωθῶμεν κάποτε ν' αὐξήσωμεν τὰς σελίδας του ἢ νὰ πυκνώσωμεν τὴν ἔκδοσίν του, διὰ νὰ καταστῇ δυνατόν νὰ ὁλοκληρώσωμεν ὅ,τι σήμερον περιορισμένως μόνον καὶ ἐν μικρῷ προσπαθοῦμεν νὰ ἐπιτύχωμεν, καὶ νὰ προβῶμεν κάποτε καὶ

«Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν ἐν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ».
(Ρωμ. 6, 8)

εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐνὸς ἀμιγῶς θρησκευτικοῦ δελτίου, πού νὰ δύναται καὶ νὰ μοιράζεται δωρεάν.

Πόσον δύσκολον ὑπῆρξε τὸ ἔργον αὐτό, δὲν δύναται εὐκόλως νὰ φαντασθῆ ὁ κάθε ἀναγνώστης τοῦ Περιοδικοῦ, ὁ ὁποῖος τὸ ἔχει ἔτοιμον εἰς τὰ χεῖρα του καὶ ἔχει τὴν εὐχέριαν καὶ νὰ τὸ σχίσῃ ἐντὸς μιᾶς στιγμῆς καὶ νὰ τὸ πετάξῃ, ἂν κάπως δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἰδικήν του ἀποκλειστικὴν προτίμησιν. Ἄλλά, διὰ τὰ ἀντιληφθῆ ὁ καθεὶς τὴν δυσκολίαν τοῦ πράγματος, εἶναι ἀνάγκη νὰ μὴ ἀποκρούωμεν ὅτι, ἂν κρίνωμεν σύμφωνα μὲ τὰς ἀτομικὰς μας προτιμήσεις, πολὺ συχνὰ δὲν ἀρέσει καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἰδίους ὀλόκληρον τὸ τεῦχος, διότι φυσικὰ δὲν ἀνταποκρίνεται «πέρα γιὰ πέρα» εἰς ὅ,τι ἡμεῖς προσωπικῶς θὰ ἠθέλαμεν διὰ τὸν ἑαυτὸν μας. Ἀρέσει ὅμως εἰς τὸ σύνολον τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν μας. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἐνδεικτικόν. Τὰς προτιμήσεις μας, τὰς ἀτομικὰς, θυσιάζομεν ἐνώπιον τῆς ἀνάγκης ν' ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς ἀνάγκας, τὰς ἀναριθμήτους καὶ διαφοροτάτας ἀνάγκας, ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων οἰκογενειῶν, πρὸς τὰς ὁποίας ὀφείλομεν ν' ἀπευθυνώμεθα, καὶ ἕκαστον μέλος τῶν ὁποίων πρέπει νὰ εὐρίσκῃ ὅ,τι θὰ τὸ ἐλύσῃ καὶ θὰ τὸ βοηθήσῃ. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ μοῖρα τῶν ἐντύπων αὐτοῦ τοῦ εἴδους, ὅταν μάλιστα ἡ ἔκτασις των εἶναι σχετικῶς περιορισμένη καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὰ περιλάβῃ ὅλα διὰ μιᾶς.

Τὸ γραφικὸν «ἐγενόμην τοῖς πᾶσι τὰ πάντα» ἰσχύει καὶ εἰς τὴν περίπτωσίν μας καὶ αὐτὸ τὸ ρητὸν θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῆ μονίμως εἰς τὴν προμετωπίδα τοῦ Περιοδικοῦ, ἂν τὸ ἐπέτρεπεν ἡ μορφή του.

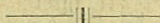
Ἄς ἐγκλωποθοῦν λοιπὸν ὅσον ἡμποροῦν περισσότερον αὐτὸν τὸν καρπὸν τῶν μόχθων καὶ τῶν ἀγωνιῶν μας οἱ καλοὶ καὶ ζηλωταὶ ποιμένες τοῦ λαοῦ μας καὶ ἃς θελήσουν νὰ χρησιμοποιήσουν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ὡς μέσον, πού θὰ τοὺς διευκολύνῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς ποιμαντορίας των, χρησιμοποιοῦντες, ὅπως τοὺς εἶναι δυνατόν, αὐτὸ πού ἡ Ἐκκλησία θέτει εἰς χεῖράς των αὐτὴν τὴν στιγμὴν. Εἴμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι, ὅταν τὸ θέμα τοῦ Περιοδικοῦ μας ἐκληφθῆ ἀπὸ ὅλους μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα, ἢ ὑπόθεσις τῆς περαιτέρω διαδόσεώς του δὲν θὰ εἶναι ἀπλῶς ζήτημα ἀυξήσεως τῆς κυκλοφορίας ἐνὸς ἐπὶ πλέον περιοδικοῦ—αὐτὸ δὲν ἐνδιαφέρει σοβαρῶς—ἀλλὰ κυρίως καὶ πρὸ παντός, θὰ εἶναι ὑπόθεσις ἐκπληρώσεως τοῦ χρέους, πού ἔχει κάθε Ἐφημέριος νὰ πλησιάσῃ,

Λογίξασθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». (Ρωμ. 6, 11)

μέ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα, τοὺς ἐνοχίτας του καὶ μέ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα νὰ τοὺς δείξη τὴν στοργὴν του καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του. Καὶ εἶναι ζήτημα στοργῆς καὶ ἐνδιαφέροντος τὸ νὰ πείσωμεν τοὺς χριστιανοὺς νὰ συνηθίσουν νὰ διαβάζουν εἰς τὰς ὕρας τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς ψυχαγωγίας των ὄχι μόνον πράγματα ἄσπογα καὶ ἀκίνδυνα, ἀλλὰ καὶ ἱκανὰ συγχρόνως νὰ τοὺς διδάξουν, ἄλλα ἐμμέσως καὶ ἄλλα ἀμέσως, πῶς ἐξασφαλίζεται μέ τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα μία καλλιτέρα καὶ πραγματικὰ «χαρούμενη» ζωὴ.

Πρωτοπρ. ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

Διευθυντῆς Θεολογ. Διαφωτίσεως καὶ Τύπου
παρὰ τῆ Ἀποστολικῆ Διακονίᾳ

ΚΥΡΙΑΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

(ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ)

1ον

Εἰς τὴν Α' Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν
(22 Φεβρουαρίου 1953)

«Ἐρχου καὶ ἴδε»
(Ἰωάν. α' 46)

Ἦμπορεῖτε, ἀγαπητοὶ χριστιανοί, νὰ ἐνθυμηθῆτε πόσας φορές ἕως τώρα ἔτυχεν εἰς τὴν ζωὴν σας νὰ ἀκούσετε κάποιον νὰ σᾶς ὀμιλῇ διὰ τὸν Χριστόν, καὶ νὰ ἀδιαφορήσετε; Σᾶς ἔτυχε νὰ προσέξετε εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς τὴν αἰτίαν, ποῦ σᾶς ἔκαμε νὰ μὴ δέχεσθε κάτι, ποῦ οἱ ἄλλοι σᾶς τὸ ἐβεβαίωσαν ὡς τὴν ζωντανωτέραν ἀλήθειαν, ποῦ ἠμποροῦσαν νὰ αἰσθανθοῦν; Τὰς διαφοροὺς προφάσεις, ποῦ ἐπρόβαλε καὶ ποῦ ἴσως ἔκαμε ὁ καθένας μας καὶ τὸν ἑαυτὸν του νὰ τὰς πιστεύσῃ, τὰς ἐμελέτησε κανένας, διὰ νὰ ἰδῆ τί ἔκρυβαν εἰς τὴν βαθυτέραν των οὐσίαν;

Ὁ Ναθαναὴλ τῆς σημερινῆς Εὐαγγελικῆς διηγήσεως (Ἰωάν. α' 44-52) μᾶς διαφωτίζει μέ τὴν ἀντίρρησίν του, μέ τὸν τρόπον, μέ τὸν ὁποῖον ὑποδέχεται τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ φίλου του, ὁ ὁποῖος πιστεύει, ὅτι εὗρηκε τὸν Λυτρωτὴν του. Τίποτε ἄλλο δὲν σημαίνει ἢ ξηρὰ καὶ σαρκαστικὴ ἀπορία τοῦ «ἀγαθοῦ Ἰσραηλιτοῦ», παρὰ μίαν μεγάλην προκατάληψιν καὶ μίαν μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἰδικὴν του γνώμην. Ἔχει τὴν ἰδέαν, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτε τὸ καλὸν ἀπὸ τὴν περιφρονημένην Ναζαρέτ καὶ αὐτὸ καὶ μόνον τὸν κάμνει νὰ μὴ δέχεται τὴν χαροποιὸν εἶδῃσιν τοῦ φίλου του, τὴν περιφρονεῖ, μόνον διότι ἤκουσε νὰ τοῦ λέγῃ ὁ φίλος

«Οἱ γὰρ κατὰ σὰρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ Πνεύματος».
(Ρωμ. 8, 5)

του, ὅτι ὁ λυτρωτής, τὸν ὁποῖον εὗρηκε, κατήγετο ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ.

Δὲν σοῦ ἔτυχεν εἰς τὴν ζωὴν σου, ἀγαπητέ μου, νὰ ἔχῃς μίαν παρομοίαν προκατάληψιν καὶ τόσῃν αὐτοπεποιθήσιν, ὥστε ν' ἀποκρούσῃς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας;

Ἐὰν εἰς αὐτὸ θ' ἀπαντήσῃς «ναί», θὰ ἤθελα νὰ σοῦ θέσω ἕν ἄλλο ἐρώτημα, πού θὰ πρέπῃ νὰ τὸ προσέξῃς ἀκόμη περισσότερο: Εἶσαι βέβαιος ὅτι ἐδιώξες τελείως αὐτὴν τὴν προκατάληψιν καὶ τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην; Μήπως καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀκόμη αἰσθάνεσαι τὸ ἴδιον: Δὲν εἶναι ἐντροπὴ νὰ εἰπῇς εἰς τὸν ἑαυτὸν σου τὴν ἀλήθειαν' ἀπεναντίας μάλιστα, δὲν εἶναι διόλου ἀνδρικὸν τὸ νὰ θέλῃ κανεὶς νὰ ἀπατᾷ τὸν ἑαυτὸν του. Ἐὰν αἰσθάνεσαι δισταγμοὺς διὰ νὰ ἀκολουθήσῃς τὸν Χριστόν, εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃς εἰλικρινέστερος ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ νὰ ἐρωτήσῃς ὡμὰ καὶ νὰ ἀπαντήσῃς ὡμότερα. Δὲν προέρχονται αὐτοὶ οἱ δισταγμοὶ ἀπὸ προκατάληψιν πού σοῦ ἐδημιούργησεν ἡ ἄγνοια τῶν χριστιανικῶν πραγμάτων, ἡ ἡμιμάθεια, ἡ ἡ ἐμπαθὴς διδασκαλία τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ; Καὶ ἂν δυσκολεύεσαι νὰ ἐξετάσῃς μήπως εἰς τοὺς δισταγμοὺς σου ἔχῃς ἄδικον, δὲν εἶναι αὐτὸ μία ἰσχυρογνωμοσύνη, πού φανερῶναι ἐγωϊστικὴν προσήλωσιν εἰς τὰς γνώμας, πού ἔτυχε κάποτε νὰ σχηματίσῃς;

Ὁ Φίλιππος μᾶς διδὲι τὴν ἀπάντησιν ἐκ μέρους ὄλων ἐκείνων, πού ἐγνώρισαν τὸν Χριστόν καὶ ἠμποροῦν νὰ βεβαιώσουν, ὅτι τὸν εἶδαν εἰς τὴν ζωὴν των νὰ θαυματουργῇ καὶ νὰ τοὺς μεταβάλλῃ: «Ἐρχου καὶ Ἴδε». Μὴ μένης μακράν' ἔλα κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν' φρόντισε νὰ τὸν γνωρίσῃς ἐσὺ ὁ ἴδιος. Αὐτὸ θὰ εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ πεισθῇς. Τίποτε ἄλλο.

2ον

Εἰς τὴν Β' Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν (1 Μαρτίου 1953)

«Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου»
(Μάρκ. β' 5)

Παράδοξοι ἴσως, καὶ ἄτοποι, θὰ ἐφάνησαν εἰς πολλοὺς αἱ λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς ἀπέτεινε εἰς τὸν δυστυχῆ παραλυτικόν, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ ἡ σημερινὴ περικοπὴ (Μάρκ. β' 1-12). Τὸν εἶχαν φέρει εἰς τὸν θεῖον Διδάσκαλον, διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ, καὶ Ἐκεῖνος... τοῦ συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας του. Ἴσως τὴν στιγμὴν αὐτὴν μερικοὶ ἐσκανδαλίσθησαν. Κάμε πρῶτα καλὰ τὸν δυστυχισμένον ἄνθρωπον, θὰ ἐσκέφθησαν, καὶ ἔπειτα τοῦ ὁμιλεῖς διὰ τὰς ἁμαρτίας του...

Μήπως δὲν τὸ λέγουν αὐτὸ καὶ σήμερον οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι ἀκριβῶς ὑποφέρουν ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα, πού φέρνει τώρα ἡ βία

«Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος
ζωὴ καὶ εἰρήνη».
(Ρωμ. 8, 6)

σιλεία τῆς ἁμαρτίας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα; Δὲν τολμᾷ κανεὶς νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τὸν δυστυχισμένον ἄνθρωπον, ὅτι πρέπει νὰ ζητήσῃ καθαρισμόν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας του. «Ἐμεῖς δὲν ἔχομε νὰ φάμε», θὰ σοῦ εἴπῃ, «καὶ σὺ μᾶς λές τέτοια πράγματα!» Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντησις, ποῦ δίδεται συνήθως ἀπὸ ἐκείνους, ποῦ νομίζουν, ὅτι ἡ παροῦσα κατάστασις τῆς δυστυχίας εἶναι καθαρὸς διὰ «γλέντια» καὶ ὄχι διὰ περισυλλογὴν καὶ μετάνοιαν. Ὁ «ἔξυπνος» ἄνθρωπος τοῦ σημερινοῦ κόσμου, μέσα εἰς τὴν δυστυχίαν του, νομίζει φαίνεται, ὅτι, ὅταν μὲ πείσμα καὶ τύφλωσιν τῆς ψυχῆς ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν, θὰ τοῦ ἔλθουν ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς· ὅτι ἡ ἁμαρτία, μὲ τὴν γενικὴν ἐξαχρείωσιν, τὴν νευρικότητα, τὴν ἐξασθένησιν τῆς θελήσεως, τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἐξάντλησιν, εἶναι τὸ καλύτερον μέσον διὰ νὰ τὸν γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ σημερινόν του κατάντημα!

Ὁ χριστιανὸς ὅμως ξεύρει, ὅτι ἡ ἁμαρτία εἶναι τὸ αἷτιον τοῦ κακοῦ, εἶναι τὸ ἐμπόδιον διὰ τὴν θεραπείαν. Ὅταν ὁ θεὸς Διδάσκαλος εἶπεν εἰς τὸν παραλυτικόν «ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου», τοῦ εἶπε κατόπιν «ἔγειραι...καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου».

Ὅταν τὸ μεγάλο ἐμπόδιον, ἡ ἁμαρτία, φύγῃ, ἡ θεραπεία δὲν ἀργεῖ νὰ ἐπακολουθήσῃ.

Μὴ διστάσῃς λοιπὸν καὶ σὺ, χριστιανέ μου. Αἱ δυσκολαί, ποῦ συναντᾷς εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς σου, αὐταὶ ἀκριβῶς, ἅς σὲ σπρώξουν περισσότερον νὰ ζητήσῃς τὸν καθαρμόν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας σου. Μὴ ἀναβάλλῃς... Μὴ βραδύνῃς, ἰδίως τώρα εἰς τὴν περίοδον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, νὰ προστρέξῃς εἰς τὸν Σωτῆρα καὶ νὰ ζητήσῃς τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν σου, τὸν καθαρμόν, τὴν εἰρήνην μετὰ τοῦ Θεοῦ. Καί... μὴ φοβείσαι! Οὔτε τὸ ἐπάγγελμά σου θὰ παραμελήσῃς ἔτσι, οὔτε θὰ ἐμποδισθῇς ἀπὸ τὸ νὰ μεριμνήσῃς σοβαρῶς, ψυχραίμως καὶ ἐπιτυχῶς, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δυσχερειῶν τῆς ζωῆς. Ἰσα-ἴσα, ὅταν θὰ νοιώσῃς καὶ σὺ τὴν γαλήνην τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις προσῆλθεν ἐν μετανοίᾳ καὶ ἔλαβε τὴν συγχώρησιν, τότε θὰ αἰσθανθῇς μέσα σου μίαν ἄγνωστην δύναμιν διὰ τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν δυσχερειῶν αὐτῶν. Ἔσο βέβαιος!

Ὁ θλιβερὸς ὄχλος τῶν χρεωκοπημένων τῆς ζωῆς, τῶν κοινωνικῶν συντριμμάτων, ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ἤκουσαν τὸ «ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» Διότι δὲν ἠθέλησαν νὰ τὸ ἀκούσουν...

3ον

Εἰς τὴν Γ' Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν (8 Μαρτίου 1953)

«Ἐχομεν Ἄρχιερέα...»
(Ἐβρ. η' 1)

Πρόκειται περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον προσέφερε τὴν ὑπερτάτην Θυσίαν, τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸν Του ὑπὲρ

«Διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς Θεόν...».

(Ρωμ. 8, 7)

ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ ἐργάζεται ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῆς Ἐκκλησίας Του καὶ νὰ μεσιτεύῃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα. Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑπάρχων, ἔγινε χάριν ἡμῶν ἄνθρωπος τέλειος, ὁμοῖος μὲ ἡμᾶς καθ' ὅλα, μὲ μίαν μόνον διαφορὰν ὅτι ἦτο: «χωρὶς ἁμαρτίας» καί, ὅπως μᾶς Τὸν παρουσιάζει ἡ σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπή (Ἐβρ. ζ' 26—η' 2), «ὁσίος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν».

Ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κάθε ἀνθρωπίνην ἁμαρτωλὴν ἀσθένειαν, ὑπῆρξεν ὁ μοναδικὸς Ἀρχιερεὺς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ παρακαλέσῃ νὰ συγχωρηθοῦν ἰδικὰ Του ἁμαρτήματα καὶ νὰ προσφέρῃ θυσίαν ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ Του. Ἀλλὰ καὶ εἶναι ὁ μοναδικὸς Ἀρχιερεὺς, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν δύναμιν νὰ κάθηται «ἐν δεξιᾷ τοῦ Θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Ἐνεκα δὲ αὐτῆς τῆς μεγάλης τιμῆς, τῆς ὁποίας ἠξιώθη ὁ «υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου», εἶναι πλέον ἀνοικτὴ ἡ πύλη τῶν οὐρανῶν καὶ εὐπρόσιτος εἶναι ὁ «Θρόνος τῆς μεγαλωσύνης» διὰ κάθε ἄνθρωπον, ποῦ θὰ ἤθελε νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν ἐξουσιῶν, τὰς ὁποίας ἐκείνος ἀφῆκε εἰς τοὺς πιστεύοντας.

Ἀνώτεροι τῶν ἀνθρωπίνων κακιῶν, ἀνεδειχθήσαν πάντοτε ὅσοι εἰλικρινῶς ἐπίστευσαν καὶ πραγματικῶς ἐχρησιμοποίησαν τὴν χάριν, ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ αἵματος τῆς θυσίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ θεοὶ κατὰ χάριν, γίνονται ὅσοι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἀκολουθοῦν τὰ ἴχνη τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εὐρίσκονται εἰς διαρκὴ μετ' Αὐτοῦ ἐπικοινωνίαν, ἐπαφὴν καὶ ἐνότητα. Τίποτε δὲν ὑπάρχει, ποῦ νὰ ἐμποδίσῃ ὀριστικῶς ἐκείνον, ποῦ θὰ ἤθελε νὰ γίνῃ ἀνώτερος τοῦ κόσμου καὶ νὰ φθάσῃ καὶ αὐτὸς μέχρι τῶν οὐρανῶν. Δὲν ὑπάρχει τίποτε, διότι ὁ Χριστὸς, ὁ Ἄκρος Ἀρχιερεὺς, ὄχι μόνον «ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Πατέρα», ἀλλὰ καὶ προσφέρεται καθ' ἐκάστην, ἔτοιμος νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ, νὰ μᾶς μεταδώσῃ τὴν δύναμιν, μὲ τὴν ὁποίαν αὐτὸς γνωρίζει νὰ πλουτίζῃ τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ Θυσία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἔτοιμος νὰ μᾶς μεταδώσῃ τὸ Σῶμά Του καὶ τὸ Αἷμά Του, νὰ τὸ κάμωμεν σῶμα καὶ αἷμα ἰδικόν μας, διὰ νὰ νικήσωμεν, μὲ τὴν ἔνεσιν αὐτῆν, τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας, ποῦ διαρκῶς ζητεῖ νὰ μᾶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸν οὐράνιον μας προορισμόν.

«Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν Ἀρχιερεὺς», διότι εἶναι τοιαύτη καὶ ἡ ἰδικὴ μας ἀδυναμία, ὥστε ἄνθρωπος ὁμοιοπαθὴς μὲ ἡμᾶς νὰ μὴ δύναται θετικῶς νὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ἐφ' ὅσον δὲ τοιοῦτον ἔχομεν Ἀρχιερέα, δὲν ὑπολείπεται παρὰ νὰ θελήσωμεν νὰ Τὸν χρησιμοποιήσωμεν ἐπαρκῶς. Καὶ ἡ Ἐκκλησία Του μᾶς παρέχει ἀφθόνως πρὸς τοῦτο τὰς εὐκαιρίας καὶ τὸ ἐξ ἀνθρώπων ἐπίγειον Ἱερατεῖον δὲν εἶναι παρὰ ὑπηρετῆς τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον Ἐκείνος μόνος μὲ τὴν πανσοφίαν Του ἐργάζεται δι' ἕνα ἕκαστον

«Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ».
(Ρωμ. 6, 18)

ἐξ ἡμῶν καὶ μόνος Ἐκεῖνος μὲ τὴν παντοδυναμίαν Του δύναται νὰ φέρῃ εἰς πέρας.

Τὸ Θυσιάστηριον μᾶς περιμένει. Ἄς μὴ διατάσωμεν νὰ δεχθῶμεν τὸν προσφερόμενον ἐξαγνισμόν.

4ον

Εἰς τὴν Δ' Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν

(15 Μαρτίου 1953)

«Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ;...»

(Μαρκ. θ' 28)

Μίαν ἀποτυχίαν τῶν Ἀποστόλων διηγείται ὁ ἱερός Εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος, εἰς τὴν περικοπὴν, τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία μας ἀναγινώσκει σήμερον (Μαρκ. θ' 17—29). Οἱ Ἀπόστολοι ἠθέλησαν καὶ προσεπάθησαν νὰ θεραπεύσουν τὸν δαιμονιζόμενον, ἀλλὰ ἀπέτυχαν εἰς τὴν προσπάθειάν των. Καὶ ἡ ἀποτυχία αὐτῆ, βεβαίως, ἐλύπησε τοὺς Ἀποστόλους. Διατί αὐτοὶ νὰ μὴν ἠμπορέσουν νὰ θεραπεύσουν τὸν δαιμονιζόμενον; Ἦτο ἀδύνατον πρᾶγμα ἡ θεραπεία; Ὅχι! Ἰδοῦ, ὅτι ὁ Σωτὴρ κατορθώνει ἀμέσως ὅ,τι αὐτοὶ δὲν ἐπέτυχαν, παρὰ τὰς προσπάθειάς των. Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ αἰτία τῆς ἀποτυχίας αὐτῆς;

«Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν», τοὺς ἀπήντησεν ὁ Σωτὴρ. Ἡ ἀπιστία σας εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἀποτυχίας σας. Ἐάν ἡ πίστις ἐγέμιζε καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν ψυχὴν τῶν Ἀποστόλων, θὰ εἶχαν τὴν αὐτὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἀπέδειξαν, ὅτι εἶχαν ἄλλοτε, ὅταν ἐκαμάρωναν, ὅτι καὶ τὰ δαιμόνια τοὺς ὑπήκουαν. Αὐτὴν τὴν δύναμιν, ποῦ ἀνέπτυξαν ἔπειτα εἰς ὅλην τὴν ζωὴν των, μετὰ τὴν Πεντηκοστήν, ὅταν, γεμάτοι πίστιν καὶ Πνεῦμα Ἅγιον, ἐθεράπευαν ἀσθενεῖς, ἀνέστηναν νεκρούς, ἤλλαζαν τὸ πρόσωπον τῆς Οἴκουμένης.

Ἀπιστία! Ἰδοῦ ἕνας ἐχθρός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ζητήσωμεν νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ὁ Θεός. Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν εἶδαμεν, ὅτι ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ αἰτία τῆς νόσου, τοῦ κακοῦ, τῆς δυστυχίας. Τώρα μανθάνομεν, ὅτι ἡ ἀπιστία εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἀποτυχίας μας εἰς κάθε καλὴν μας προσπάθειαν.

Διατί ὁ ἄνθρωπος αὐτός, τὸν ὁποῖον μαστίζει ἕνα οἰονδήποτε σοβαρὸν πάθος, θρηνεῖ, ζητεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ αὐτό, ἀποφασίζει νὰ ἀλλάξῃ, καὶ ὅμως ἀποτυγχάνει, μένει διαρκῶς δοῦλος τοῦ πάθους αὐτοῦ; Διὰ τὴν ἀπιστίαν του! Διότι ὁ ἀγὼν τοῦ εἶναι ἀγὼν ἀηληπισμένου ἀνθρώπου, δὲν εἶναι ἀγὼν τοῦ πιστοῦ.

Διατί ὁ νέος αὐτός, ὁ ὁποῖος κάμνει τόσα χρυσᾶ ὄνειρα, βλέπει κατόπιν τὸν ἑαυτὸν του νὰ ἀποτυγχάνῃ, νὰ παρασύρεται μέσα εἰς τὰς δυσκολίας τῆς ζωῆς, νὰ καταντᾷ εἰς τὸ τέλος οἰκτρὸν ναυάγιον; Διότι τὰ ὄνειρά του καὶ αἱ προσπάθειαι του δὲν εἶχαν ὡς βάσιν τὴν πίστιν εἰς Ἐκεῖνον, ὅστις δίδει τὴν νίκην καὶ τὴν ἐπιτυχίαν.

«Παραστήσατε ἐκυτοὺς τῷ Θεῷ ὡσεὶ ἐκ νεκρῶν ζῶντας...».

(Ρωμ. 6, 13)

Διατί τόσοι θρήνοι τῶν ἀποτυχημένων, διατί τόση ἀπογοή-
τευσις καὶ ἀπελπισία εἰς τὸν κόσμον αὐτόν; Διότι ἡ ἀπιστία
τὰ προκαλεῖ ὅλα αὐτά!

ὦ! Χριστιανέ μου. Ἄν αἰσθάνεσαι καὶ σὺ τὸν ἑαυτὸν σου
ὡς ἓνα ἀποτυχημένον τῆς ζωῆς σου, ζήτησε—ζήτησε εἰλικρινῶς
καὶ ἐπιμόνως ὁμῶς—ἀπὸ τὸν Χριστὸν νὰ σοῦ δώσῃ πίστιν, ζή-
τησε πίστιν! Φώναξέ του, σὰν τὸν πατέρα τοῦ δαιμονισμένου
παιδιοῦ τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου: «Βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ».
Δὲν θὰ μετανοήσῃς!

5ον

Εἰς τὴν Ε' Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν (22 Μαρτίου 1953)

«Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα...»
(Μάρκ. ι' 33)

Ἡ μεγάλη στιγμή πλέον ἔφθασε «καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι», διὰ νὰ πλη-
ρώσῃ μὲ τὴν ἀτίμητον ζωὴν Του τὴν ἀμαρτίαν τῆς ἀνθρωπότη-
τος ὀλοκλήρου. Διὰ τελευταίαν φορὰν ἀναβαίνει εἰς τὴν ἁγίαν
Πόλιν, διὰ νὰ δώσῃ «τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν».

Ἐκεῖ, εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πάντοτε, ἀπὸ τότε ποῦ ἤρχισε
τὸ δημόσιον κήρυγμά Του, συνήνησε πικρίας καὶ θλίψεις, κατα-
διωγμένος ἀπὸ τὴν μοχθηρίαν τῶν ἐχθρῶν Του, καὶ τὸν παρελ-
θόντα χειμῶνα μόλις διέφυγε τὸν θάνατον τοῦ λιθοβολισμοῦ. Δι-
αὐτὸ οἱ μαθηταὶ Του προσεπάθησαν νὰ Τὸν ἐμποδίσουν ἀπὸ αὐ-
τὴν τὴν ἐπικίνδυνον πορείαν. Ἀλλὰ Ἐκεῖνος δὲν ἦτο δυνατὸν
νὰ καμθῆ ἀπὸ τὰς συστάσεις καὶ τὰς ἀνησυχίας τῶν. Εἶναι βέ-
βαιος τώρα, ὅτι ἔφθασεν ὁ καιρὸς καὶ γνωρίζει πολὺ καλά,
ὅτι «καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν». Ἀλλ' ὁμῶς ἔχει ἀκλόνητον τὴν
ἀπόφασιν νὰ πῆ «τὸ ποτήριον» καὶ νὰ βαπτισθῆ τὸ «βάπτισμα»,
τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Πατήρ.

Προειδοποιεῖ μὲ ὅλας τὰς λεπτομερείας τοὺς μαθητὰς Του
διὰ τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν μετ' ὀλίγον, διότι θέλει νὰ τοὺς
προετοιμάσῃ νὰ μὴ εὕρεθοῦν ἀνίδεοι ἐμπρὸς εἰς τὴν μεγάλην
δοκιμασίαν. Ἀλλὰ ἐκεῖνοι, βλέποντες τὴν γαλήνην, μὲ τὴν ὁποίαν
ὁ Διδάσκαλος βαδίζει πρὸς τὸν βέβαιον θάνατον, καὶ τὸ θριαμ-
βευτικὸν ὕφος, μὲ τὸ ὁποῖον τοὺς βεβαιώνει, ὅτι «τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἀναστήσεται», νομίζουν ὅτι ὅλα, ὅσα λέγει, εἶναι συμβολισμοί,
ὅτι ἀπλῶς πρόκειται νὰ γίνῃ ἀγὼν διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστα-
σιν τοῦ Ἰσραήλ, διὰ τὴν ὁποίαν νομίζουν ὅτι ἦλθεν ὁ Χριστός.
Καὶ χωρὶς νὰ ἠξεύρουσαν πράγματι τί ζητοῦν—ὅπως πολὺ χαρα-
κτηριστικὰ τοὺς εἶπεν ὁ ἴδιος ὁ Χριστός—ἀρχίζουν νὰ φιλονει-
κοῦν μεταξύ των διὰ τὰ πρωτεῖα, ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλί-
σουν πλησίον Του, «ἐν τῇ δόξῃ» Του, τὴν ὁποίαν ἐφαντάζοντο

«... Καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης».

(Ρωμ. 6, 13)

γῆνιν καὶ κοσμικήν. Ἔτσι ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ εἰς τὸν Χριστὸν νὰ κάμῃ τὴν ἀποφασιστικὴν διάκρισιν τῆς ἰδικῆς Του «βασιλείας» ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τοῦ κόσμου τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ νὰ διακηρύξῃ, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ κανεὶς πλησίον Του, παρὰ μόνον, ἐφ' ὅσον ἔχει τὴν ἀπόφασιν νὰ Τὸν μιμηθῇ εἰς τὴν θυσίαν Του καὶ νὰ θέσῃ τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἄλλων.

Γνωρίζετε, εἶπεν, ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν «κατακυριεύουσι» καὶ «κατεξουσιάζουσιν» αὐτῶν. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἠμπορεῖ νὰ συμβῇ μεταξύ σας, «ἀλλ' ὅς ἂν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος καὶ ὅς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος».

Τί λέγεις, ἀγαπητὲ χριστιανέ. Ἔχεις ἐγκολπωθῆ βαθεῖά μέσα εἰς τὴν ψυχὴν σου αὐτὸ τὸ χριστιανικὸν ἰδανικὸν τῆς «διακονίας»; Αἰσθάνεσαι τὴν προθυμίαν νὰ συμμερισθῇς τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὴν ἔννοιαν ὅτι, θὰ ὑποστῆς κάθε θυσίαν, πού θὰ ἀπαιτηθῇ ἀπὸ σένα, διὰ νὰ φανῆς πιστὸς εἰς τὰς ἀρχάς σου καὶ ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἀδελφούς σου;

Ἐἴθου ἀναβαίνωμεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἡμεῖς νοερῶς καὶ εἶναι καιρὸς νὰ σκεφθῶμεν πῶς θὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς εὐκαιρίας πού μᾶς δίδει ἡ ἀνάμνησις τῶν Παθῶν τοῦ Χριστοῦ.

6ον

Εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων

(29 Μαρτίου 1953)

«Ἐπὶ πῶλον ὄνου...»

(Ἰωάν. ιβ' 15)

Ἐξ ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάσχα τῶν Ἑβραίων, μαζὶ μὲ τὰ πλήθη τῶν προσκυνητῶν, ἤρχετο καὶ ὁ Κύριος εἰς τὴν ἁγίαν Πόλιν, διὰ τὴν ἑορτὴν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἰδικὴ Του θυσία ἐπρόκειτο νὰ δώσῃ ἕνα τόσον ἐξαιρετικὸν χαρακτήρα.

Ὁ λαός, πού εἶχε συγκεντρωθῆ ἐκεῖ, μόλις ἐκυκλοφόρησεν ἡ πληροφορία, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἰσῆρχετο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔσπευσε νὰ κατακλύσῃ τοὺς δρόμους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ ἐπερνοῦσε ὁ «Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ», διὰ νὰ Τὸν ὑποδεχθῇ, ὅπως εἰς ἄλλας περιστάσεις ὑπεδέχετο τοὺς ἰσχυροὺς θριαμβευτὰς τῆς ἐποχῆς.

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ἀπὸ τὴν προὔπαντησιν τοῦ Ἰησοῦ ἔλειπεν ὁ πλοῦτος καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια τῶν ὀργανωμένων τελετῶν, ὑπῆρχεν ὅμως τὸ εἰλικρινὲς αἶσθημα τοῦ ὄχλου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ζωντανὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ εὕρῃ κάποτε τὸν ἐλευθερωτὴν του ἔστρωε τώρα κατὰ γῆς τὰ ροῦχα, πού ἐφοροῦσε, ὡς ἂν ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸν του, διὰ νὰ περάσῃ ἐκεῖνος πού ἤρχετο «ἐν ὀνόματι Κυρίου...».

«Ἀμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει.»

(Ρωμ. 6, 14)

Μέσα εἰς ὄλην αὐτὴν τὴν ὀχλοβοὴν καὶ τὸν σάλον, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ πλήθη, ποὺ φωνάζουν τὸ μυριόστομεν ἐκεῖνο «ὠσανά», περνᾷ ὁ Ἰησοῦς σιωπηλός, καθισμένος ἐπάνω εἰς ἕνα γαϊδουράκι, χωρὶς νὰ κολακεύεται ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτόν, ποὺ ἐκδηλώνεται τόσοσιν παράφορα γύρω Του. Δὲν στηρίζεται καθόλου ἐπάνω εἰς αὐτόν, ἀλλὰ ἔχει δώσει τὴν ψυχὴν Του ὀλόκληρον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θελήματος τοῦ Πατρὸς Του.

Ὁ πειρασμός, ὁ κίνδυνος νὰ χάσῃ κανεὶς τὸν ἐσωτερικὸν ἑαυτὸν τοῦ καὶ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸ θέλημα τοῦ ἔξω κόσμου, εἶναι μεγάλος, ὄχι μόνον ὅταν οἱ ἄνθρωποι μᾶς καταδιώκουν, ἀλλὰ καὶ ὅταν μᾶς ἐπευφημοῦν καὶ μᾶς δοξάζουν. Ἴσως μάλιστα τότε ἡ δυσκολία εἶναι μεγαλυτέρα...

Ἄλλ' ἐμπρὸς εἰς τὰ πλήθη, ποὺ ἐπερίμεναν διὰ νὰ ζητωκραυγᾶσιν ἕνα βασιλέα, ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐκάμφθη, δὲν ὑπεχώρησεν, ἐκράτησε τὸν ἑαυτὸν Του ἄκαμπτον, χωρὶς νὰ παρασυρῆθῃ καθόλου ἀπὸ τὴν λάμψιν τῆς ὑποδοχῆς, ποὺ τοῦ ἐγένετο: Ἐχρησιμοποίησε τὸ ταπεινὸν καὶ ἄσημον—ἀστεῖον σχεδὸν δι' ἕνα βασιλέα—ὑποζύγιον, ποὺ ἐφανέρωνε τὴν ὑπερκόσμιον ἀπλότητά Του καὶ διὰ τὸ ὅποιον ὠμίλουν αἱ προφητεῖαι. Ἐτήρησε τὴν σιωπὴν ἐκεῖνην, ἡ ὁποία Τὸν ἀπεμάκρυνε ἀπὸ τὸ περιβάλλον ἐκείνης τῆς στιγμῆς, καὶ μὲ τὴν αὐστηρότητα αὐτῆς τῆς σιωπῆς ἀπῆντα εἰς τὴν ἐφήμερον ἀναλαμπὴν τῆς ἐπιδοκιμασίας τῶν ἄλλων. Ἀνώτερος ἀπὸ τὰ «ὠσανά», ἠτοιμάζετο νὰ δεῖξῃ τὴν ἴδιαν ἀπάθειαν ἀπέναντι τῶν μανιωδῶν ἐκείνων «σταύρωσον», ποὺ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ἐπρόκειτο νὰ ἀκούσῃ...

Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ μιμηθῇ τὸ παράδειγμά Του καθένας, ποὺ θέλει νὰ κάμῃ κάτι εἰς τὴν ζωὴν του. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ποὺ περιμένει νὰ θερμάνῃ τὴν ψυχὴν του μὲ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τοῦ κόσμου! Δὲν εἶναι ποτὲ μόνιμος ἡ ἐπιδοκιμασία αὐτὴ καὶ τὸ μόνον, ποὺ μένει ὡς καρπὸς τῶν κόπων καὶ τῶν ἀγώνων ἐκεῖνου, ποὺ ἐργάζεται διὰ τὴν φήμην, εἶναι ἕνας μεγαλειότερος τραυματισμὸς τῆς καρδιάς, ὅταν βλέπῃ τὴν μεταστροφὴν τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἀντιλήψεων τοῦ κόσμου.

Ἄς ἔχωμεν λοιπὸν τὸν νοῦν καὶ τὴν προσπάθειάν μας ὄλην ἐστραμμένην εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θελήματος τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς, ποὺ εἶναι ἡ μοναδικὴ πηγὴ τῆς ἀληθινῆς καὶ μονίμου εὐτυχίας.

Ε. Γ. Μ.

ΕΥΣΕΒΕΙΣ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

«Εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἦλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ». (Ματθ. β' 2).— Οἱ Μάγοι δὲν ἐφοβήθησαν, δὲν ἐδίστασαν. Τὴν πίστιν των θὰ πρέπη πρῶτα νὰ θαυμάσωμεν. Πόσοι ἐθέλησαν νὰ τὸ ἰδοῦν αὐτὸ

«Οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῶ ἀρέσαι οὐ δύνανται».

(Ρωμ. 8, 8)

τὸ μοναδικὸ Ἀστέρι, ποῦ ἐπρομηροῦσε τὸν Μεσοίαν; Τρεῖς μονάχα ἐπῆραν τὸν δρόμον, διὰ τὰ τὸ εὔρον.

Ἦσαν ἀνθρώποι γνωστικοὶ καὶ σοφοί... Καὶ ὅμως αὐτό, ποῦ ἐπιχειροῦσαν ἐκείνην τὴν στιγμήν, δὲν ἦταν τόσον λογικόν. Ξεκίνημα μέσα εἰς τὴν ἀδιαφορίαν τῶν ὁμοίων των, μέσα εἰς τὸν σαρκασμὸν των ἴσως. Ταξίδι μακρυνόν, πολύμηρον ταξίδι μέσα εἰς τὴν νύκτα.

Καὶ ἡ συνέχεια τοῦ ταξιδιοῦ ἔδειξεν, ὅτι δὲν ἦτο λογικόν, πραγματικά, Ὅλα εἶχαν ἀρχίσει καλά. Μὰ τὰ τώρα, ποῦ τὸ Ἀστέρι ἐχάνετο. Μία πόλις ἀδιάφορη. Ἐνας μονάρχης ὑπολογιστῆς καὶ βάνανσος. Καὶ ἀκόμη, ἀντὶ βασιλέως, ἓνα παιδάκι, ἀντὶ παλατιοῦ, ἓνα φτωχόσπιτο...

Ὅμως οἱ Μάγοι, καμμίαν στιγμήν δὲν ἔδειξαν δισταγμόν, καὶ δὲν ἄφησαν τὴν πίστιν των τὰ λύγισιν.

Μ' ὄλην τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀρχοντιάν των, αἱ ψυχαὶ των εἶναι ἀπλαῖ, ἀγναί, ἀμόλυνται. Ξεκινοῦν, δίχως τὰ διστασοῦν, μόλις ἐφάνη τὸ Ἀστέρι. Δὲν πολυσκέπτονται, δὲν ματαιολογοῦν. Τίποτε δὲν συλλογίζονται, Ξεκινοῦν. Κι' εὐθύς, προχωροῦν πρὸς τὸν σκοπὸν των. «Ὀλότσια». Αὐτὸ εἶναι τὸ σύνθημά των.

Τὸ Ἀστέρι θὰ χαθῆ κάποιαν στιγμήν. Αὐτοὶ θὰ ἐπιμείνοιν. Ἐλογάριαζαν, ὅταν ἤρχιζαν τὸ ταξίδι, τὰ φθάσουν εἰς τὸν σκοπὸν των. Μὰ τὰ τώρα, ποῦ τὸ τελειώνουν, καὶ τὸ Ἀστέρι δὲν φαίνεται πουθενά. Θὰ προχωρήσουν ἀκόμη εἰς τὰ ἔχρη του, ἀποφασισμένοι τὰ συνεχίσουν τὸν δρόμον, ποῦ ἐπῆραν, μέχρις ὅτου τὰ εὔρουν τὸ τέρμα.

ὦ Κύριε! Τί μεγάλο μαστίγωμα διὰ τὴν ἀδράνειαν τὴν ἰδικήν μου, καὶ τὰς ἰδικὰς μου τὰς πολὺν λογικὰς ἐπιφυλάξεις.

Εἶχα κι' ἐγὼ κάποτε τὰ πάρω τὸν δρόμον.

Κι' ἦσαν πολλοὶ οἱ δρόμοι ποῦ ἐπῆρα, Ἡ οἰκογένεια, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ κατάκτησις τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ μου, ἡ ὑπηρεσία τοῦ πλησίον... Ἐπῆρα τὸν δρόμον. Ἀλλ' ἐδῶ κάτω ὁ κάθε δρόμος εἶναι κι' ἓνας ἀνήφορος. Καὶ ἐγὼ γρήγορα ἐκουράσθηκα ἀπὸ τὸν ἀνήφορον καὶ ἀπὸ τὰς δυσκολίας του, καὶ ἀπὸ τὸν ἄγχιον ἀντίθετον ἄνεμον...

Ἐγνώρισα μόνον τὸν ἀγῶνα. Τὸ ὄραμα τοῦ σκοποῦ πάντοτε ἐστέκετο μακρὰν μου. Ἐγνώρισα τὰς σκοτεινὰς γωνίας, ὅπου ὁ

«Ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοι υἱοὶ εἰσιν Θεοῦ».

(Ρωμ. 8, 14)

ὁ ἐχθρὸς παραμονεύει, καὶ τὴν νύκτα, ὅπου Σὺ ὁ ἴδιος κρύπτεσαι κάποτε.

Τότε λοιπὸν πρὸς τί νὰ συνεχίσω;

Καὶ ἡ θέλησίς μου, πὸν παρέλυε, ἐξήτησε ἀπὸ τὸ λογικὸν μου γνωστικὰς δικαιολογίας... Πόσους δρόμους δὲν ἐπῆρα ἔτσι εἰς τὴν ζωὴν μου, χωρὶς νὰ φθάσω εἰς τὸ τέραμα!...

Ὡ Κύριε. Πόσον ὀλίγον Σὲ γνωρίζω. Πόσον δὲν γνωρίζω αὐτό, πὸν περιμένεις ἀπὸ ἐμέ. Περιμένεις, ὄχι νὰ ἐπιτύχω, ἀλλὰ νὰ ἐργάζωμαι ὄχι νὰ κερδίσω μάχας, ἀλλὰ νὰ ἀγωνίζωμαι. Μόνον τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς καλωσύνης, πὸν ἤμπορῶ νὰ προσφέρω εἰς αὐτὴν τὴν στιγμήν, πὸν ζῶ, μόνον αὐτὸ βλέπεις εἰς ἐμέ...

Κάθε στιγμήν ἤμπορῶ ὄχι μόνον νὰ ξανακερδίσω τὸν χαμένον καὶ ἄχαρον καιρὸν πὸν ἐπέρασεν, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑψωθῶ περισσότερον ὕστερα ἀπὸ τὴν πτώσιν μου.

Ἀφοῦ ὁ Πέτρος Σὲ ἠρογήθη τρεῖς φορές, ἡ γεμάτη ἀπὸ ταπεινώσιν τύψις του καὶ ἡ γεμάτη ἀπὸ πίστιν ταπεινώσις του τὸν ἔβαλαν πολὺν περισσότερον μέσα εἰς τὴν καρδίαν Σου, διότι Σὲ ἠγάπησε περισσότερον.

Ἔτσι ἀρχίζω νὰ πιστεύω, ὅτι αὐταὶ αἱ τυπικαὶ ἐκφράσεις πὸν συχνὰ τὰς λέγω καὶ θαμβῶνομε: «Ἐπιτυχία σὲ μιὰ συγκέντρωσις, ἐπιτυχία στὸ νὰ πείσης μιὰ διάνοια», δὲν ἔχουν ἀξίαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς Σου.

Ἐμπρὸς εἰς τὴν Σοφίαν τὴν ἰδικὴν Σου, κανένας ἄνθρωπος δὲν ἐπιτυγχάνει ὁποιοδήποτε πρῶγμα. Μοναδικὴ ἐπιτυχία εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς ἰδικούς Σου εἶναι μιὰ καρδιὰ γεμάτη ἀπὸ ἀγάπην καὶ μιὰ θέλησις γεμάτη ἀπὸ τὴν Θέλησιν τὴν ἰδικὴν Σου.

Κύριε, δόσε μου νὰ γενθῶ τὸν ἀγῶνα περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς νίκης.

Δόσε μου νὰ γενθῶ τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν κατάκτησιν, περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τὴν ἰδίαν.

Δόσε μου νὰ χαρῶ τὴν ὠραιότητα τῆς ἐργασίας περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐπιτυχίας.

Δόσε μου νὰ χαρῶ τὸν δρόμον περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν νὰ φθάσω εἰς τὸ τέραμα.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

K. F. M.

«Οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλὰ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας».
(Ρωμ. 8, 15)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑΚΗΝ ΖΩΗΝ

Ένορία Όσιας Ξένης Νικαίας.

Ευχαρίστως πληροφορούμεθα τήν Ἱδρυσιν τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος «Τά τέκνα τῆς Ἐκκλησίας» εἰς τήν Ἑνορίαν τῆς Ὁσιας Ξένης Νικαίας τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τῆ πρωτοβουλία τῶν Ἐφημερίων αὐτῆς αἰδεσ. κ. κ. Λάμπρου Σταθοπούλου καί Κων. Πλατανίτου.

Σκοπὸς τῆς Ἀδελφότητος εἶναι «ἡ κατὰ Χριστόν συνένωσις τῶν μελῶν αὐτῆς διὰ τῆς ἠθικοδρησκευτικῆς διαπλάσεως τοῦ πνεύματος καί τῆς ἀναπτύξεως τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης», ὡς ὀρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ ὑπ' ὄψει μας Καταστατικοῦ, ὡς μέσον δὲ ἐπιτεύξεως τοῦ σκοποῦ τούτου ὀρίζεται ἐν τῷ αὐτῷ Καταστατικῷ: 1) Ἡ τακτικὴ παρακολούθησις τοῦ Θ. Κηρύγματος καί ἡ ὀργάνωσις τακτικῶν σχετικῶν διαλέξεων καί συγκεντρώσεων ἐν τῷ ναῷ τῆς ἑνορίας ἢ ἐν τῇ «Ἑνοριακῇ Αἰδούσῃ», 2) ἡ λειτουργία Κατηχητικῶν Σχολείων διὰ «μαθητὰς» καί ἐργαζομένους καί 3) ἡ ἀνάπτυξις τῆς φιλανθρωπίας πρὸς πάσαν κατεύθυνσιν καί ἡ πρὸς τοὺς ἀπόρους ἀρωγή. Προβλέπεται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἀδελφότητος ἢ ἐν τῷ μέσω τῆς ἐβδομάδος τέλεισι τῆς θ. Λειτουργίας χάριν τῶν μελῶν, τῆ συμμετοχῇ παιδικοῦ χοροῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, ἢ ἐπίσκεψις ναῶν καί ἐξωκκλησιῶν ἔξω τῆς Ἑνορίας κειμένων, ἢ σὺν τῷ χρόνῳ καθιέρωσις ἐβδομαδιαίων συγκεντρώσεων συμπροσευχῆς καί μελέτης τῆς Ἀγ. Γραφῆς, ἢ σύστασις χωριστῶν εἰδικῶν ὁμίλων, καθ' ἡλικίαν καί φύλον, πρὸς μελέτην ἠθικῶν καί χριστιανικῶν θεμάτων, καί ἡ Ἱδρυσις «Χριστιανικῆς Λέσχης» τῆς Ἑνορίας μετὰ Βιβλιοθήκης καί Ἀναγνωστηρίου.

Ἄξιον ἰδιαίτερας σημειώσεως εἶναι, ὅτι τὸ Καταστατικὸν τῆς Ἀδελφότητος καθορίζει περαιτέρω ἐν πάσῃ δυνατῇ λεπτομερείᾳ τὰ τῆς ὀργάνωσεως καί λειτουργίας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, ὡς «ἔργου ἀνήκοντος κυρίως εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ ναοῦ», καί τὰ τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἔργων τῆς φιλανθρωπίας κατὰ τρόπον ἐντελῶς πρακτικόν καί συγχρονισμένον. Εἰς τὰ ἔργα ταῦτα περιλαμβάνεται καί ἡ διὰ κληρώσεως προικοδότησις καί «ἀποκατάστασις» ἐναρέτων νεανίδων, ὡς καί ἡ ἐπιβράβευσις τῶν πολυτέκνων μητέρων τῆς ἑνορίας.

Οἱ Ἐφημέριοι Δημηριάδος.

Πληροφορούμεθα ἐκ Βόλου, ὅτι τὰ κατ' ἑνορίας Κατηχητικὰ Σχολεῖα ἔχουσιν ἀπὸ διετίας ἀναλάβει οἱ οἰκετοὶ Ἐφημέριοι, οἵτινες προπαρασκευάζονται διὰ τὴν διδασκαλίαν κλπ. εἰς εἰδικὰς φροντιστηριακάς συγκεντρώσεις, ὀργανουμένας ὑπὸ τοῦ παρὰ τῇ Ἱ. Μητροπόλει Δημηριάδος «Γραφείου Πίστεως καί Ζωῆς» τοῦ αὐτόθι Τοπικοῦ Παραρτήματος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

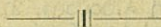
Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας, οἱ Ἐφημέριοι τοῦ Βόλου καί τι-

«Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ». (Ρωμ. 8, 16)

ων ἄλλων πόλεων τῆς Ἐπαρχίας ἐπρωτοστάτησαν ἀπὸ τοῦ προρρηθέντος ἔτους εἰς τὴν κατ' ἐνορίαν σύστασιν κύκλων μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν ὁποίων τὰς ἐργασίας διευθύνουν οἱ ἴδιοι ἐπὶ τῇ βᾶσει ὀδηγιῶν καὶ προγραμμάτων ἐκδιδόμενων ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἀλλὰ καὶ τὸ θ. Κήρυγμα ἔχει ἐσχάτως πολλαπλασιασθῆ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Δημητριάδος, χάρις εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐργατικότητα τοῦ Ἐφημεριακοῦ τῆς κλήρου, τὰ πλεῖστα μέλη τοῦ ὁποίου, προπαρασκευαζόμενα, ὡς καὶ οἱ Κατηχηταί, εἰς εἰδικὰς φροντιστηριακὰς συγκεντρώσεις καὶ εἰδικῶς διὰ τὰς ἐκάστοτε λεπτομερεῖας καθοδηγούμενα, κηρύττουσι τὸν θεῖον λόγον πρὸς τοὺς ἐνορίτας τῶν καθ' ἐκάστην Κύριακῆν.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται, ὅτι δὲν εἶναι ἀδύνατος ἡ πνευματικὴ ἐργασία καὶ εἰς ταὺς μὴ ἔχοντας μεγάλα μορφωτικὰ προσόντα, ἐφ' ὅσον δὰ ἔχουν ζῆλόν, φιλοτιμίαν, ἐπιμέλειαν, προσοχὴν καὶ πειθαρχίαν.

ΛΥΣΙΣ ΑΠΟΡΙΩΝ

Ἐρωτήσεις :

1) Δύναται ὁ ἱερεὺς ἐν ὄρα ἀνάγκης νὰ βαπτίσῃ παιδίον διὰ ραντισμοῦ ἢ διὰ ἀεροβαπτίσματος, ἀπαγγέλων «βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (δεῖνα) εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» ;

2) Πῶς δύναται νὰ ἐξοικονομηθῆ, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἀκοινωνήτος, ἄνθρωπος πνέων τὰ λείψθια εἰς τόπον, ὅπου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἁγία Κοινωνία ;

3) Ἐπιτρέπεται νὰ χυθῆ τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ τοῦ βαπτίσματος εἰς ἀπάτητον τόπον (θάλασσαν, εἰς ρίζαν θάμνου ἢ χαράδραν), ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ πλησίον χωνευτήριον ;

Ἱερεὺς Ἐμ. Μανουσάκης

Ἐφημέριος Τυλίσσου Μαλεβιζίου Κρήτης

Ἀπαντήσεις :

1) Βεβαίως δύναται, ὄχι μόνον ἱερεὺς ἀλλὰ καὶ οἰσοσθῆποτε λαϊκός, καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ μήτηρ ἢ ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, νὰ τελέσῃ τοιοῦτο βάπτισμα καὶ ἂν τὸ οὕτω βαπτισθὲν παιδίον ἀποθάνῃ θεωρεῖται βεβαπτισμένον.

2) Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει τρόπος Ἁγ. Κοινωνίας. Τὸ μόνον ποὺ δύναται νὰ γίνῃ εἶναι ἡ ἐξομολόγησις, ἐὰν ὁ ἐτοιμοθάνατος ἔχει τὴν πρὸς τοῦτο ἱκανότητα.

«Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ...».
(Ρωμ. 8, 17)

3) Ἐπιτρέπεται. Καλόν ὅμως εἶναι, μερίμνη τοῦ Ἐφημερίου, νὰ κατασκευασθῆ χωνευτήριον εἰς κάθε ἐξωκκλησίον.

Ἐρωτήσεις :

1) Ἐπιτρέπεται νὰ κοινωνήσῃ αὐτοκτονοῦντα ὁ ἱερεὺς, καλούμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων του, καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος διατηρεῖ σημεῖα ζωῆς ;

2) Ἐπιτρέπεται νὰ ψαλῆ νεκρώσιμος ἀκολουθία εἰς τοὺς αὐτοκτονοῦντας, νὰ κηδεύωνται οὗτοι εἰς τὸ κοινὸν κοιμητήριον καὶ νὰ τελῶνται μνημόσυνα δι' αὐτούς ;

Ἱερεὺς Ἀντ. Σαρρεῖς

Ἐφημέριος Τσαταλίων Κυνουρίας

Ἀπαντήσεις :

1) Ἐὰν ὁ αὐτοκτονήσας ζητήσῃ μόνος του νὰ κοινωνήσῃ καὶ ἐκδηλώσῃ κατὰ τινα τρόπον μετάνοιαν διὰ τὴν πράξιν του, ὁ ἱερεὺς ὑποχρεοῦται νὰ τοῦ μεταδώσῃ τὰ Ἄχραντα Μυστήρια, οἰαδήποτε καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς πράξεώς του. Ἐὰν ὅμως δὲν ζητήσῃ ὁ ἴδιος καὶ δὲν ἐκδηλώσῃ μετάνοιαν, δὲν δύναται νὰ κοινωνήσῃ, ἔστω καὶ ἂν οἱ συγγενεῖς του τὸ ἀπαιτοῦν.

2) Ἡ 14' ἀπόκρισις τοῦ Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας ἔχουσα προσλάβει οἰκουμενικὸν κύρος διὰ τοῦ Β' Κανόνος τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὀρίζει ὅτι ὁ αὐτοκτονήσας «εἰ τὸ ἀληθές ἐκφραγῆς ὦν πεποίηκε τοῦτο» τυγχάνει τῶν ἐκκλησιαστικῶν εὐχῶν. Ἐὰν ὅμως «ὑπὸ ἐπιρρείας ἀνθρώπων, ἢ ἄλλως πως ἀπὸ ὀλιγωρίας πεποίηκε τοῦτο, οὐ χρὴ προσφορὰν ἐπάνω αὐτοῦ γενέσθαι· αὐτοφονετῆς γὰρ ἑαυτοῦ ἔστι. Δεῖ οὖν πάντως τὸν κληρικὸν μετ' ἀκριθείας ἐρευνῆσαι, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίμα πέσῃ» (Ὅρα Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Ἱ. Κανόνες, ἐκδ. Ἀπ. Διακονίας, 1949, σελ. 404). Ἐπομένως, οὔτε νεκρώσιμος ἀκολουθία ψάλλεται, οὔτε μνημόσυνα τελοῦνται εἰς τοὺς αὐτοκτονοῦντας, ἐκτός ἂν ἀποθεθευμένως ἦσαν παράφρονες. Ὁ ἐνταφιασμός των εἰς κοινὸν κοιμητήριον δὲν ἀπαγορεύεται.

Ἐρωτήσεις :

1) Ὁ καταλύων ἔλαιον τὴν Μ. Πέμπτην ἐπιτρέπεται νὰ λάβῃ Μ. Ἀγιασμόν τὴν Μ. Παρασκευήν ;

2) Ὁ καταλύσας κρέας ἢ ὀψάριον τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων ἐπιτρέπεται νὰ κοινωνήσῃ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων τὴν Μ. Πέμπτην ;

3) Ἐπιτρέπεται νὰ οῤίπτεται Μ. Ἀγιασμός εἰς φρέαρον πρὸς πρόληψιν ἀσθενειῶν ἢ δι' ἄλλους λόγους ;

Ἱερεὺς Ἐμ. Ἀλεξάνης

Ἐφημέριος Ἄνω Ἀσίτας Ἡρακλείου Κρήτης

Ἀπαντήσεις :

1) Ἡ κατάλυσις ἐλαίου κατὰ τὴν Μ. Πέμπτην, ἄγνωστος εἰς τὰ ἀρχαῖα

«... Εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνοδοξασθῶμεν».

(Ρωμ. 8, 17)

τυπικά, καθὼς δὲ σημειωθεῖσα εἰς τὰ νεώτερα, εἶναι κατακριτέα. Διὰ τοῦτο ὁ καταλύων ἔλαιον κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν, ἀνευ λόγου ὑγείας, φρονούμεν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κοινωνήσῃ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων τὸ Ἅγιον Πάσχα. Οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ τῷ δοθῇ Μ. Ἀγιασμὸς τὴν Μ. Παρασκευὴν.

2) Ἡ κατάλυσις ἰχθύος τὴν Κυριακὴν τῶν Βαζῶν εἶναι ἐπίσης ἀγνωστος εἰς τὰ ἀρχαῖα τυπικά. Ὅθεν φρονούμεν, ὅτι ὁ καταλύων ἰχθύν, πολὺ δὲ περισσότερον κρέας, δὲν δύναται νὰ κοινωνήσῃ τὴν Μ. Πέμπτην.

3) Ὁ Μέγας Ἀγιασμὸς τελεῖται εἰς τοῦ ἔτους, τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων, «πρὸς πᾶσαν ὠφέλειαν ἐπιτήθειον... πρὸς ἀγιασμόν οἴκων...». Ἡ χρῆσις τοῦ Μεγ. Ἀγιασμοῦ κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους θὰ ἦτο ἐπιτρεπτή μόνον, ἂν δὲν εἶχεν ὀρίσει ἡ Ἐκκλησία τὸν Μικρὸν Ἀγιασμόν, τοῦ ὁποίου ἡ τέλεσις ἐπιβάλλεται εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ἐκεῖνας, καθ' ἃς ὁ χριστιανὸς ἐπιθυμεῖ τὸν ἀγιασμόν τοῦ οἴκου του, ἢ τὴν κάθαρσιν ἐκ μολύνσεως καὶ ἐπηρείας ἀκαθάρτων πνευμάτων.

Ἔρωτησις :

Εἶναι ὀρθὸν καὶ ὠφέλιμον νὰ ἐμποδίζονται τῆς Ἁγίας Κοινωνίας αἱ ἀποφεύγουσαι τὴν τεκνογονίαν γυναῖκες ;

Ἱερεὺς Ἀθαν. Τιμοθέακης

Ἐφημέριος Ἐμβόλου Θεσσαλονίκης

Ἀπάντησις :

Τὸ θέμα εἶναι εὐρὺ καὶ πολύπλοκον καὶ δι' αὐτὸ θὰ ἐξετασθῇ βραδύτερον εἰς σειρὰν ἀρθρῶν εἰς τὸν «Ἐφημέριον». Πάντως ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ ἀκολουθήσωμεν καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν τὰ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας μας καθορισθέντα εἰς σχετικὴν ἐγκύκλιόν της, τὴν ὁποίαν δύνασθε νὰ ζητήσητε ἀπὸ τὴν Μητρόπολίν σας. Διὰ τὰς λεπτομερείας καὶ δι' ἄλλας εἰδικὰς περιπτώσεις ζητεῖτε τὴν συμβουλὴν τοῦ Μητροπολίτου σας.

Ἔρωτησις :

Οἱ πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου των σαρκικῶς ἀμαρτήσαντες μελλόνυμφοι ἀξιοῦνται καὶ πῶς τῆς Ἁγίας Κοινωνίας ;

Ἱερεὺς Εὐάγγελος Παπαευθυμίου

Ἐφημέριος Λογγάκου Τρικινῆς

Ἀπάντησις :

Οἱ τοιαῦτα πράττοντες θεωροῦνται πόρνοι καὶ ὡς τοιοῦτοι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κοινωνήσουσιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἂν δὲν μετανοήσουσιν καὶ ἐξομολογηθοῦν, ὁπότε ὁ πνευματικὸς θὰ τοὺς ὑποβάλλῃ εἰς ἐπιτίμιον. Ἐπειδὴ ὁμως εἰς πολλὰ μέρη ἐπικρατεῖ ἡ κακὴ συνήθεια νὰ συγκατοικοῦν οἱ μελλόνυμφοι ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου των, τῇ συγκαταθέσει τῶν οἰκείων των, ὁ ἐφημέριος ἔχει βαρὺ καθήκον νὰ διδάξῃ τὸ ποίμνιον του περὶ τῆς ἀμαρτίας, τὴν ὁποίαν οὕτω διαπράττουσιν καὶ νὰ προσπαθήσῃ πάσῃ θυσίᾳ νὰ παύσῃ ἡ κακὴ αὐτὴ συνήθεια. Ἄν ἐργασθῶμεν ὅλοι

«Ὅχι ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς».
(Ρωμ. 8, 18)

μέ επιμονήν και καλωσύνην πολλά θά επιτύχωμεν διά τήν ἐκρίζωσιν ὀλεθρίων συνηθειῶν, ὅπως ἤ ἀνωτέρω.

Ἄρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΧΑΛΟΦΤΗΣ.

||

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει ἀπευθύνομεν θερμοτάτας ἐγκαρδίουσ συγχαρητήριουσ εὐχάσ πρὸς τοὺς ἀναγνώστας μας, δεόμενοι τοῦ Κυρίου, ὅπως καταστήσῃ τοῦτο ὑγιεινόν, εἰρηνικόν, καρποφόρον και ἀληθῶς σωτήριον δι' ὅλους. Μετὰ χαρᾶς δὲ ἀγγέλλομεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους «Ὁ Ἐφημέριος» θά ἐκδίδεται μονίμως μέ 32 σελίδας κάθε φοράν.

*

Αἶδες, Π' Κων. Ἀργύρην, Κάτω Κουρούιων : Εἰς τὴν ἐπιστολήν σας θ' ἀπαντήσωμεν ταχυδρομικῶς.—**Αἶδες, Σακελλ. Π. Μιχαηλίδην, Βελανίδια :** Εἰς τὰς ἀπορίας σας θά λάβετε ἐν καιρῷ τὴν ἀπάντησιν ἀπὸ τὴν εἰδικήν στήλην τοῦ «Ἐφημερίου».—**Αἶδες, Νικ. Τσάμην και Ἄνδρ. Βασιλόπουλον, Λίβων :** Ἡ ἐπιστολή σας διεβιβάσθη εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν τῆς «Ἐκκλησίας» διὰ τὴν τακτοποίησιν τοῦ ζητήματός σας φαίνεται, ὅτι δὲν εἶχον ἀναγγελθῆ ἐγκαίρως αἱ μεταβολαί σας.—**Αἶδες, Ἡλιαν Π. Νάντην, Κρανίδιον :** Εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς καλοὺς και ἐνθαρρυντικοὺς σας λόγους εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας θ' ἀπαντήσωμεν προσεχῶς θά λάβετε καὶ ἐπιστολήν μας.—**Αἶδες, Ἀντωνόπουλον. Ἄγ. Μαρίαν Κισσοῦ :** Δὲν εἶναι εὐκολον ν' ἀνακαλύψομεν πῶς ἔγινε τὸ λάθος, διότι τὰ χειρόγραφα συνήθως καταστρέφονται. Τὸ νὰ παρεξηγηθῆται ὅμως αἱ ἐρωτήσεις—οἰσοδῆποτε και ἂν τὰς ὑπέβαλε—εἶναι πολὺν κακόν διὰ τοὺς παρεξηγηθέντας. Ὁ καθεὶς ἔχει δικαίωμα νὰ ἐρωτᾷ ὅ,τι θέλει και ἡμεῖς ἔχομεν ὑποχρέωσιν ν' ἀπαντῶμεν ὅ,τι πρέπει. Ὅτι ἀξίζει τὸν κόπον νὰ γίνῃ ἡ ἐπανόρθωσις πού ζητεῖτε. Ἡσυχάσατε.—**Αἶδες, Α. Βελουδήν, Ἀγκιστρι :** Ἀνυπόμεθα διὰ τὴν κατάστασιν πού περιγράφετε. Βιβλία μέ Κηρύγματα ὑπάρχουν και δυνάμεθα νὰ σᾶς προμηθεύσωμεν! Θά ἐκδώσωμεν δὲ προσεχῶς και ἄλλα. Ἦδη και ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου» ἔχγε εἰς τὴν διάθεσιν σας πρόχειρα θέματα μικρῶν ὀμιλιῶν διὰ τὴν Ἄγ. και Μεγ. Τεσσαρακοστήν. Ὅσον διὰ τὸ οἶκον, περιοδικόν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι», ἡ ὑπηρεσία σᾶς ἔγραψε κατά καθήκον. Μὴ ἀνησυχῆτε.—**Αἶδες, Τιμόθ. Παπανικολάου, Κριθίαν Λαγκαδᾶ (Θεσ/νικήν) :** Τίποτε δὲν εἶναι ὑποχρεωτικόν.—**Αἶδες, Εὐάγγ. Παπαευθυμίον, Λογγάκιον Τρικάλων :** Κατὰ τὴν ἐπιστολήν σας, ἐνεγράφητε εἰς τὸ περιοδικόν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἀπὸ 1/1/1953. Σᾶς συγχαίρομεν διὰ τὸ ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἐνδιαφέρον σας.—**Αἶδες, Πρωτοπρ. Γεώργ. Μ. Πλουμίδην, Λαγοῦτιον Μονοφατισίου (Ἡράκλειον Κορίθης) :** Εὐχαριστοῦντες θερμῶς, ἀντευχόμεθα ἐγκαρδίως εἰς «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἐνεγράφητε ἀπὸ 1/1/1953 σᾶς συγχαίρομεν.—**Αἶδες, Ἄνδρ. Βαρβιτσιωτήν, Βόλον :** Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς ὄρατας πληροφορίας και συγχαίρομεν ἀπαντας διὰ τὴν θαυμασίαν δρασίω. Ἐγράψαμεν.—**Αἶδες, Ἰωάν. Μ. Τσαγκαράκη, Σακιοῦρια Ρεθύμνης (Κορίθην) :** Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς καλὰς εὐχὰς σας και ἀντευχόμεθα τὰ βέλτιστα. Εἰς τὸ περιοδικόν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἐνεγράφητε, και τὴν ἐπιθυμίαν σας θά λαμβάνετε μαζί και «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά» διὰ τὸν νῆδον σας. Σᾶς στέλλεται και τὸ τελευ-

ταίον του λήξαντος έτους. Συγχαίρομεν διά τὸ θερμόν ενδιαφέρον σας.—
Αίδεσ. Γεώργ. Ἰω. Παπαδάκην, Ἐφημέριον Βρυσῶν Ρεθύμνης (Κρήτην) : Ἐνεγράφητε συγχαίρομεν.—**Αίδεσ. Γεώργ. Παπακωνσταντίνου, Γοργοῦσαν Κορινθίας :** Ἐνεγράφητε. Ἐδόθη παραγγελία διὰ τὴν τακτικὴν ἀποστολὴν τῶν ζητηθέντων δέκα τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά», ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1952. Σᾶς συγχαίρομεν.—**Αίδεσ. Π. Παπαρίζον, Ἄργος Ὀρεστικόν :** Εὐχαριστοῦντες διὰ τὰς εὐχὰς σας, ἀπευχόμεθα τὰ βέλτιστα. Ἐμενηύθησαμεν διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν διευθύνσεων καὶ θ' ἀπευθυνθῶμεν ὅπου γράφετε, διὰ τὰ μᾶς ἐξυπηρετήσῃ. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς καλὰς διαθέσεις σας· σᾶς συγχαίρομεν.—**Αίδεσ. Κωνστ. Τσακαλίδην, Δόμηρον Ζιχνῶν :** Ἐνεγράφητε συγχαίρομεν.—**Αίδεσ. Γεώργ. Καραρίτσαν, Ροδίτην Κοζάνης :** Ἐνεγράφητε συγχαίρομεν.—**Αίδεσ. Βασίλ. Σταυριανάκην, Δουμίσκον Ἀγ. Βασιλείου Ρεθύμνης (Κρήτης) :** Ἐνεγράφητε· ἐδόθη παραγγελία νὰ σᾶς σταλῇ ὁ τόμος τοῦ 1952 μόλις δεθῇ· συγχαίρομεν διὰ τὸ ενδιαφέρον.—**Αίδεσ. Ἀπόστ. Βασδέκην, Βρυσοχώριον Ἰωαννίνων :** Ἐνεγράφητε ἀπὸ 1/1/1953. Διὰ τὸ ζήτημά σας ἀπηυθύνθημεν εἰς τὸ TAKE καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν.—**Αίδεσ. Γεώργ. Τσαντίλην, Κορίσσιος Ἀίδεσ. Δ. Κουρκουτᾶν, Ἄβια Ἀίδεσ. Διον. Σχάρον, Κοντινοῦ, Αίδεσ. Θεόκλ. Κυπαρίσσην, Ἀμάριον Ἀίδεσ. Θεόδ. Γεωργακόπουλον, Ἀστορράκην Ἀρχιμ. Ἀπόστ. Φαρούτην καὶ Ἰωάν. Ἀναστασόπουλον, Ἀργίτιον Ἀίδεσ. Γεώργ. Ἀρμυοτάκην, Μοῖρες Ἀίδεσ. Κ. Παπαελευθερίου, Κοσμοστήν Ἀίδεσ. Γεώργ. Καραγιάννην, Βύρραν Ἀίδεσ. Μιχ. Ψαρουδάκην, Ρέθυμον Ἀίδεσ. Χ. Μιμηκόπουλον, Τορανοῦς :** Ἐνεγράφητε εἰς τὸ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν τῆς Ἐκκλησίας «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ»· συγχαίρομεν δι' ἐνδιαφέρον.—**Αίδεσ. Ἠλίαν Νάσσην, Κρανίδιον :** Ἐλήφθησαν τὰ χρήματα· ἐγένοντο τὰ δέοντα.—**Αίδεσ. Δημ. Τατρίδην, Καλάμας :** Ἐνεγράφητε εἰς «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ». Θὰ λάβετε ἀπόδειξιν· συγχαίρομεν δι' ἐνδιαφέρον.—**Αίδεσ. Χρήστον Παπαβενετίου, Μάτι :** Ἐνεγράφητε εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» καὶ σᾶς ἀποστέλλεται καθὼς καὶ «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ».—**Αίδεσ. Ἀντών. Μάρκορην, Ἄνδρον :** Ἐτακτοποιήθη ἡ ἐκκρεμότης τῆς ἀποστολῆς τῆς «Ἐκκλησίας» καὶ ἐνεγράφητε εἰς «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ». Ἐπίσης σᾶς ἀπεστάλησαν διὰ τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον τὰ αἰτηθέντα τεύχη ἀπὸ «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά».—**Αίδεσ. Σπυρίδ. Γρηγορόπουλον, Κέρκυραν :** Ἐνεγράφητε εἰς «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ»· συγχαίρομεν. Σᾶς ἀπεστάλησαν ὅλα τὰ τεύχη ἀπὸ τοῦ βου, ἐξαντηθέντων τῶν 2 πρώτων τευχῶν.—**Αίδεσ. Κων. Παππᾶν, Ζαγόριον :** Ἐνεγράφητε εἰς «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ»· συγχαίρομεν. Ἐτακτοποιήθη καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς «Ἐκκλησίας».—**Αίδεσ. Πρωτοπρ. Δημ. Γαβριηλίδην, ἐνιαῦθα :** Ἡ διευθύνσις σας εἶχε διορθωθῆ.—**Αίδεσ. Κυρ. Γιαννόπουλον, Δόξαν :** Ἐνεγράφητε εἰς «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ»· συγχαίρομεν· θὰ λάβετε ἀπόδειξιν.—**Πανοσ. Ἀρχιμ. Νικοδ. Θωμᾶν, Λίμνην :** Ἐλήφθησαν τὰ χρήματα τῶν συνδρομῶν τοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ». Ἡ δῆσις σᾶς εὐχαριστεῖ θερμῶς· σᾶς συγχαίρομεν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας.—**Αίδ. Θεόδ. Ἀλέσιαν, Τρίκλινον Ἀίδεσ. Ἀθ. Ἐλευθεροῦδην, Ἱερισσόν Ἀίδεσ. Χρ. Παπανικολάου, Σούλι Κορινθίας :** Ἐνεγράφητε εἰς «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ»· σᾶς συγχαίρομεν· θὰ σᾶς ἀποστέλλονται δὲ καὶ «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά».—**Αίδεσ. Παν. Πούπουν, Δευκίμην :** Ἐγένετο ἡ διόρθωσις τῆς διευθύνσεώς σας. Σᾶς διαβιβάζομεν τὰς εὐχαριστίας τῆς Διευθύνσεως τοῦ οἴκου· περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπλιτ» καὶ σᾶς συγχαίρομεν.—**Ἀγώστον Πνευματικόν :** 1) Εἰς οὐδένα οὐδέποτε εἶναι ἐπιτειραμένον νὰ ἀποαλύνητε τὴν ἐξομολογηθεῖ-

σαν ἀμαρτίαν. 2) Ἐχετε ὑποχρέωσιν νὰ διαφωτίσητε τὸν Ἀρχιερέα σας καὶ μόνον αὐτόν. 3) Εἰς τὸ τρίτον ἐρώτημα νομίζομεν, ὅτι δὲν ἔχετε εὐθύνην.— **Αἶδες.** Ἀντώνιον Διώσην, Πόρον: Δικαιοῦσθε συντάξεως ἀνικανότητος μετ' ἐνορκον βεβαίωσιν 2 ἰατρῶν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὅτι δὲν δύνασθε λόγῳ τῆς παθήσεώς σας νὰ ἐξασκήτε τὰ ἐφημεριακά σας καθήκοντα, βάσει τῆς ὁποίας καὶ θὰ λάβετε τὴν ἀπόλυσίν σας παρὰ τοῦ Μητροπολίτου. Ἡ σύνταξις σας θὰ ἀνέλθῃ εἰς δραχ. 424.000 μην. καὶ τὸ ἐφ' ἅπαξ εἰς δραχ. 2.700.000.— **Αἶδες.** Ἀθ. Μᾶνον, Μύλους Πελασγίας: Εἰς τὸ TAKE ὀφείλετε δραχ. 100.000 ἐκ τοῦ μέχρι 31-3-52 λησμοῦ σας. Διὰ νὰ λάβετε σύνταξιν πρέπει νὰ συμπληρώσητε τὸ 70ὸν εἶος τῆς ἡλικίας σας ἢ 35 ἐτῶν ὑπηρεσίαν. Ὡς ἐκ τούτου, σήμερον δὲν δύνασθε νὰ δικαιωθῆτε τοιαύτης συντάξεως. Σήμερον δύνασθε νὰ τύχετε συντάξεως, μόνον ἐὰν ἀπαλλαγῆτε τῆς ἐφημεριακῆς σας θέσεως λόγῳ ἀναπηρίας, κατόπιν ἐνόρκου βεβαίωσης δύο ἰατρῶν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὅτι δὲν δύνασθε νὰ ἐπιτελεῖτε τὰ ἐφημεριακά σας καθήκοντα.— **Αἶδες.** Ἰωάν. Ζαρογιάννην, Ἄνω Λαχώνια: Οὐδὲν ὀφείλετε εἰς τὸ TAKE. Αἱ κρατήσεις ἐπὶ τοῦ μισθοῦ σας θὰ συνεχισθοῦν ἐφ' ὅσον εὐρίσκεσθε ἐν ὑπηρεσίᾳ.— **Ἰερὸλ. Διάκονον Ν. Δαμιανάκη, Χαριά:** Ὅταν λάβετε διορισμόν, δύνασθε νὰ ἐγγραφῆτε εἰς τὸ TAKE. Δὲν θὰ δυνηθῆτε ὅμως νὰ ἀναγνωρίσητε προϋπηρεσίαν, διότι δὲν θὰ ἔχετε τοιαύτην, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχετε διορισμόν. Ἐν περιπτώσει μεταναστεύσεως, διατηρεῖτε τὸ δικαίωμα τῆς ἐγγραφῆς σας εἰς τὸ TAKE, ἐμβάζοντες πάντοτε εἰς αὐτὸ τὰς νομίμους κρατήσεις σας ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, τὸν ὅποιον θὰ λαμβάνετε ἐκ τῆς ἐκεῖ ἐνορίας σας.— **Αἶδες.** Α. Στρουμπούλην, Μανίκια: Διὰ τὸν τοκετὸν τὸ TAKE καταβάλλει μόνον 300.000 δραχμῶν καὶ οὐδὲν ἐπὶ πλέον, ἔστω καὶ ἐὰν ὁ τοκετὸς συμβῇ ἐν κλινικῇ. Συνεπῶς τὸ παράπορόν σας εἶναι ἀδικαιολόγητον.— **Αἶδες.** Μ. Μπακαλήν, Παναγιούδαν Λέσβου: Διὰ τὴν ὑπόθεσίν σας πρέπει νὰ ἀλευθυνθῆτε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ὑποβάλλοντες εἰς αὐτὸ τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά σας.— **Αἶδες.** Νικόλαον Νικολουδάκη, Κάϊνα Ἀποκορόρων: Τὸ θέμα σας εἶναι ζήτημα τοῦ Γεν. Λογιστηρίου, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ παρέμβωμεν. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ TAKE ἢ τὸ ΙΚΑ θὰ γράψωμεν προσεχῶς, ἐκθέτοντες πάσας τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις.— **Αἶδες.** Α. Μπούραν, Ἀρείαν Ναυπλίου: Αἱ μέχρι 30-11-36 καὶ αἱ ἀπὸ 1-7-51 καὶ ἐφεξῆς ὑποχρεώσεις σας εἰς τὸ TAKE εἶναι τακτοποιημέναι. Ἐὰν θελήσετε νὰ ἐξαγοράσητε τὴν εἰς Ἀμερικὴν ὑπηρεσίαν σας ἀπὸ τῆς 1-12-36 μέχρι 30-6-51, πρέπει νὰ προσκομίσητε βεβαίωσιν, ὅτι ἐξετελεῖτε ἐκεῖ ἐφημεριακά καθήκοντα, ὁποῦ διὰ τὸ διάστημα αὐτὸ θὰ καταβάλετε δραχ. 17.479.000.— **Αἶδες.** Ἰω. Μπόϊκον, Ἄγ. Ματθαῖον Κεοκόρων: Ἐλήφθη ἡ ἐπιστολή σας συγχαίρομεν διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμότατα· ἡ γνώμη σας εἶναι πολὺ ὀρθὴ καὶ ἡ Ἀπ. Διακονία ἔχει ἤδη ἀρχίσει ὁ,τι προτείνετε· δυστυχῶς ἀπαιτοῦνται τεράστια οικονομικὰ κεφάλαια διὰ τὴν κάλυψιν ὄλων τῶν ἀναγκῶν τῆς τοιαύτης διαφωτίσεως· προσπαθοῦμεν νὰ κάμωμεν ὁ,τι εἶναι δυνατόν ἐκ τῶν ἐνότων· ὁ Θεὸς βοηθός!— **Αἶδες.** Παν. Εὐαγγελόπουλον, Σιάτισταν: Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς εὐχὰς σας καὶ χαίρομεν, πὺν ἠχαριστήθη ἡ οἰκογένειά σας μετ' ἐπὶ τοῦ περιουσιακοῦ. Ἡ Δράσις του σὰς εὐχαριστεῖ διὰ τὴν φωτογραφίαν, ἡ ὁποία θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ φύλλον τοῦ Φεβρουαρίου. Διὰ τὰ λοιπὰ θὰ φροντίσωμεν.— **Πανος.** Ἀρχιμ. Ἰάκ. Διαρομμάτην, Πάτρας: Δυποίμεθα διὰ τὴν περιπέτειαν τοῦ δέματος, ὀφειλομένην εἰς τὸ δυσανάγνωστον τῆς ὑπογραφῆς, πὺν ἔκαμε τὴν ὑπηρεσίαν νὰ ...ἀλλάξῃ τὸ ἐπώνυμόν σας· ἐστὶν ἡδὴ ἐκ νέου μετ' ἐπὶ τὸ πραγματικόν σας ὀνοματεπώνυμον, κατόπιν τῆς ἐπιστολῆς σας· εὐχαριστοῦμε καὶ διὰ τὴν συνεργασίαν, ἧτις θὰ δημοσιευθῇ

ἐν καιρῷ.— **Αἶδεσ. Σπυρίδ. Ἀ. Γρηγορόπουλον, Ἀγ. Δέκα Κερκύρας:** Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς εὐχὰς σας διὰ τὸ ἑλλείπον φύλλον θὰ μεριμνήσωμεν νὰ σὰς σταλῇ, ἂν ὑπάρχη.— **Αἶδεσ. Νικ. Παπαβασιλείου, Φλάμπουρα:** Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς εὐχὰς σας καὶ σὰς συγχαίρομεν διὰ τὸ ενδιαφέρον σας· δυνατῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ διάκρισις τῆς συνδρομῆς κατὰ κατηγορίας διὰ πολλοὺς λόγους· ἄλλωστε, ἡ συνδρομὴ διὰ τοὺς Κληρικοὺς ἔχει ὀρισθῆ εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατόν ὄριον καὶ τὰ περιοδικὰ πρέπει νὰ καλύπτουν μέρος τῶν ἐξόδων τῆς ἐκδόσεώς των. Πάντως ὁ παραλληλισμὸς τῶν Περιοδικῶν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ὅσα «σὰς στέλλουν οἱ διάφοροι ἐκδόται» δὲν εἶναι δίκαιος.— **Αἶδεσ. Δ. Γεωργαντᾶν, Λαμτεῖαν:** Ἄν τὸ παιδί εἶναι ἀβάπτιστον, βεβαίως δὲν θὰ ἀναφέρετε ὄνομα κατὰ τὸν ἐκκλησιασμόν, ἀφ' οὗ σήμερον τὸ ὄνομα δίδεται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς βαπτίσεως· εἰς τὸ Εὐχολόγιον ὅμως, ὅπως γνωρίζετε, ὑπάρχει εἰδικὴ εὐχὴ διὰ τὴν ὀνοματοθεσίαν, ἣ ὁποία ἐγίνετο τὴν ὀρθόην ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἡμέραν, ἀνεξαοτήτως τοῦ χρόνου τῆς βαπτίσεως.— **Αἶδεσ. Οἶκον. Δημήτρε, Σαρακῶρον, Ὁρεινῆν Σερρών:** Εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς καλοὺς καὶ ἐνθαρρυντικοὺς σας λόγους καὶ χαίρομεν, διὸ σὰς ἐξυπηρετεῖ «Ὁ Ἐφημέριος»· αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἐπιδιώκομεν διὰ τὸ ζήτημά σας ἀπηυθύνθημεν εἰς τὸ ΤΑΚΕ καὶ θὰ σὰς ἀπαντήσωμεν προσεχῶς.

ΑΠΟ ΤΟ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον: Πρὸς τὸν Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον, Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασιῶν 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112). Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: Τιμολ. Ρούτσης, Ἰω. Ἀποστόλου 4.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ - ΙΑΣΙΟΥ 1 ΑΘΗΝΑΙ